

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการ

“การจัดทำฐานข้อมูลและสถิติสำหรับสามจังหวัดชายแดนภาคใต้:
โครงสร้างเศรษฐกิจ ภาษีและการใช้จ่ายของรัฐ การเงินและการธนาคาร
ระดับราคา รายได้และการบริโภคของครัวเรือน”

โดย ผศ.ดร.ศรัณย์ ศานติศาสตร์

เมษายน 2563

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

นับแต่เริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509) จนกระทั่งปัจจุบันที่ใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) โครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยในภาพรวมได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก พร้อม ๆ กับผลผลิตมวลรวมของประเทศที่ได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการพึ่งพิงผลผลิตภาคเกษตร เป็นการพึ่งพิงผลผลิตภาคอุตสาหกรรม และผลผลิตภาคบริการตามลำดับ แต่การเปลี่ยนแปลงดังที่กล่าวมานั้นเกิดขึ้นในภาพรวม ไม่ได้เป็นไปเช่นเดียวกันในทุกภูมิภาคหรือพื้นที่ของประเทศไทย ความรู้ความเข้าใจในศักยภาพ โครงสร้างการผลิต และพลวัตของการเปลี่ยนแปลงในระดับพื้นที่จึงมีความสำคัญต่อการวางแผนปฏิบัติการพัฒนาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างยิ่ง

ด้วยเหตุผลนี้ การจัดทำฐานข้อมูลสถิติและรวบรวมข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจมหภาคจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากข้อมูลตัวแปรทางเศรษฐกิจเชิงพื้นที่ที่สามารถบ่งบอกปัญหาที่แท้จริงและแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อเป็นการวางรากฐานของนโยบายเพื่อการปฏิรูปและพัฒนาพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นได้อย่างตรงตามความต้องการ และสามารถแก้ไขปัญหาที่ประชาชนต้องเผชิญได้อย่างตรงจุด สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ทั้ง 6 ด้าน อันได้แก่ ด้านความมั่นคง การสร้างความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ สอดคล้องกับแผนพัฒนาในระดับพื้นที่เพื่อเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งรวมถึงจังหวัดยะลา พบว่าพื้นที่ดังกล่าวมีปัญหาหลักเรื่องการเติบโตทางเศรษฐกิจ รายได้ ความยากจน ความไม่เท่าเทียมทางรายได้ และการว่างงาน โดยมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจและผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวที่ค่อนข้างต่ำกว่าภูมิภาคอื่น มีสัดส่วนคนจน ความไม่เท่าเทียมทางรายได้ และการว่างงานที่สูงกว่า ในทางเศรษฐศาสตร์ปัจจัยเหล่านี้ต่างส่งผลซึ่งกันและกัน

นอกจากประเด็นปัญหาของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และจังหวัดยะลาที่ค้นพบจากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเศรษฐกิจมหภาคที่สำคัญในส่วนอื่น ๆ ซึ่งครอบคลุมโครงสร้างเศรษฐกิจ ภาษีและการใช้จ่ายของภาครัฐ การเงินและการธนาคาร ระดับราคา รายได้และการ

บริโภคของครัวเรือนในปีล่าสุดคือ ปี 2560 แล้วนำข้อมูลเหล่านี้มาวิเคราะห์ถึงจุดแข็งและจุดที่ควรปรับปรุงของจังหวัดยะลา โดยเปรียบเทียบกับข้อมูลของภาคใต้ ประเทศไทย และโลก

ผลการศึกษาพบว่าจังหวัดยะลามีจุดแข็งในด้านสัดส่วนโครงสร้างการผลิตที่มีภาคเกษตรกรรม และการประมงสูงโดยเปรียบเทียบ มีผลิตภาพในพืชหลักอย่างข้าวนาปรัง ลองกอง และสัตว์น้ำจืดอย่าง ปลานิลและปลาดุก ภาคอุตสาหกรรมมีการขยายตัวมาก มีกำลังแรงงานค่อนข้างสูงและอัตราการว่างงานต่ำ ส่วนครัวเรือนมีจำนวนหนี้สินต่ำและจังหวัดยังมีปัญหาความไม่เท่าเทียมทางรายได้น้อยกว่าสาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาคใต้ และประเทศไทย

ส่วนจุดที่ควรปรับปรุงเร่งด่วน คือ ผลิตภัณท์มวลรวมต่อหัวและอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจต่ำ ภาคการเกษตรซึ่งมีสัดส่วนสูงสุดในโครงสร้างการผลิตกลับมีอัตราการหดตัวที่สูง พืชหลักหลายชนิดมีผลิตภาพต่ำ ภาคการท่องเที่ยวมีหลายประเด็นให้แก้ไขไม่ว่าจะเรื่องอัตราการขยายตัวของรายได้ ระยะเวลาพำนักรโดยเฉลี่ย อัตราการขยายตัวของผู้มาเยี่ยมเยือน และอัตราการเข้าพักของผู้มาเยี่ยมเยือนน้อย ร้อยละของแรงงานที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษาและร้อยละของผู้อยู่ในระบบประกันสังคมต่ำ นอกจากนี้ จังหวัดยะลา ยังมีสัดส่วนคนจนและร้อยละของครัวเรือนที่มีหนี้สินเพื่อการบริโภคสูง แต่กลับมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำ

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปย่อสำหรับผู้บริหาร	2
บทที่ 1 บทนำ	7
1.1 ที่มาและความสำคัญ.....	7
1.2 วัตถุประสงค์.....	8
1.3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	8
1.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติ.....	14
1.5 ขอบเขตของการศึกษา.....	14
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	14
บทที่ 2 วรรณกรรมปริทรรศน์.....	15
2.1 ประเด็นสำคัญในพื้นที่	15
2.2 ประเด็นสำคัญ ดัชนีชี้วัด และแหล่งอ้างอิง.....	20
บทที่ 3 ผังข้อมูลและการรวบรวมข้อมูล	25
3.1 ภาพรวมของข้อมูล	25
3.2 ตัวชี้วัด และค่ามาตรฐานระดับโลก/ประเทศ	25
3.3 ข้อมูลทุติยภูมิ.....	27
3.3.1 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ.....	27
3.3.2 การสำรวจความพร้อมของข้อมูลทุติยภูมิในปัจจุบัน	27
3.3.3 สรุปความพร้อมใช้ของข้อมูลทุติยภูมิตามผังข้อมูล และความจำเป็นในการจัดเก็บข้อมูลปฐมภูมิ	29
3.4 ข้อมูลปฐมภูมิ	30
3.5 สรุปข้อมูลสมบูรณ์.....	30
บทที่ 4 จุดแข็งและจุดที่ควรปรับปรุงของจังหวัดยะลา	33
4.1 จุดแข็ง.....	33

4.2	จุดที่ควรปรับปรุง.....	36
บทที่ 5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	41
5.1	สรุป	41
5.2	ข้อเสนอแนะ.....	42
	รายการเอกสารอ้างอิง.....	45
	ภาคผนวก ก.....	47

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 แสดงประเด็นสำคัญ ดัชนีชี้วัด และแหล่งข้อมูลอ้างอิงด้านเศรษฐกิจ	23
ตารางที่ 2 แสดงประเด็นสำคัญ ดัชนีชี้วัด และค่ามาตรฐานระดับโลก/ระดับประเทศด้านเศรษฐกิจ	25
ตารางที่ 3 แสดงแหล่งข้อมูลทุติยภูมิและความสมบูรณ์ของข้อมูลทุติยภูมิด้านเศรษฐกิจ	27
ตารางที่ 4 แสดงความพร้อมของข้อมูลทุติยภูมิด้านเศรษฐกิจของจังหวัดยะลา (ปี 2560)	28
ตารางที่ 5 แสดงความจำเป็นในการจัดเก็บข้อมูลปฐมภูมิด้านเศรษฐกิจ	30
ตารางที่ 6 แสดงข้อมูลสมบูรณ์ด้านเศรษฐกิจ (ปี 2560)	31
ตารางที่ 7 แสดงจุดแข็งของจังหวัดยะลา	33
ตารางที่ 8 แสดงจุดที่ควรปรับปรุงของจังหวัดยะลา	36
ตารางที่ 9 แสดงตัวอย่างการกำหนดเป้าหมาย	43

บทที่ 1 บทนำ

บทที่หนึ่งอธิบายถึงเหตุผลและความสำคัญของการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติด้านโครงสร้างเศรษฐกิจ ภาษีและการใช้จ่ายของภาครัฐ การเงินและการธนาคาร ระดับราคา รายได้และการบริโภคของครัวเรือน เพื่อจัดทำฐานข้อมูลให้กับสามจังหวัดจังหวัดชายแดนใต้ โดยในระยะแรกจะเริ่มจากจังหวัดยะลาเป็นจังหวัดนำร่อง นอกจากนี้ บทนี้ยังระบุวัตถุประสงค์ของโครงการ ข้อมูลสถิติที่ผู้วิจัยคาดว่าจะเก็บรวบรวม วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอบเขตของการศึกษา และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

นับแต่เริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509) จนกระทั่งปัจจุบันที่ใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) โครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยในภาพรวมได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก พร้อม ๆ กับผลผลิตมวลรวมของประเทศที่ได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการพึ่งพิงผลิตภาคเกษตร เป็นการพึ่งพิงผลิตภาคอุตสาหกรรม และผลิตภาคบริการตามลำดับ แต่การเปลี่ยนแปลงดังที่กล่าวมานั้นเกิดขึ้นในภาพรวม ไม่ได้เป็นไปเช่นเดียวกันในทุกภูมิภาคหรือพื้นที่ของประเทศไทย ความรู้ความเข้าใจในศักยภาพ โครงสร้างการผลิต และพลวัตของการเปลี่ยนแปลงในระดับพื้นที่จึงมีความสำคัญต่อการวางแผนปฏิบัติการพัฒนาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างยิ่ง

เช่นเดียวกับปัจเจกชนและครัวเรือน รัฐมีรายรับและรายจ่าย รายรับของรัฐมาจากภาษี (ทั้งทางตรงและทางอ้อม) และรายรับอื่น เช่น ส่วนแบ่งกำไรจากรัฐวิสาหกิจ ในด้านการใช้จ่าย การใช้จ่ายของรัฐมีทั้งรายจ่ายประจำ และรายจ่ายเพื่อการลงทุนในโครงการต่าง ๆ การมีข้อมูลที่ครบถ้วนเกี่ยวกับแหล่งรายรับของรัฐในระดับภูมิภาคจะช่วยสะท้อนศักยภาพของพื้นที่ในแสวงหาทรัพยากรเพื่อการบริหารราชการ การมีข้อมูลที่ครบถ้วนเกี่ยวกับรายจ่ายของรัฐในระดับภูมิภาคจะเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ของรัฐให้เกิดประโยชน์ที่สุด

ในทางเศรษฐศาสตร์ ระดับราคาสินค้ามีความสำคัญทั้งต่อผู้ประกอบการและครัวเรือนผู้บริโภค รายได้และการบริโภคของครัวเรือน ครัวเรือนมีบทบาทสำคัญในโครงสร้างการผลิตของประเทศและภูมิภาค บทบาทแรกคือการเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต เช่น แรงงาน ทุน และที่ดินเพื่อการเกษตร ซึ่งนำมาสู่รายได้ บทบาทที่สองคือการใช้จ่ายของครัวเรือน ซึ่งถูกใช้ในหลายรูปแบบคือ การจ่ายภาษีให้กับ

รัฐ การโอนให้กับครัวเรือนอื่น การบริโภคสินค้าและบริการต่าง ๆ ในปัจจุบัน และการออมซึ่งมีความสำคัญต่อการลงทุนและการบริโภคในอนาคต

นอกจากนี้ ภาคการเงินและการธนาคารยังเป็นอีกภาคส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ เป็นช่องทางในการส่งผ่านนโยบายการเงินซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมของทั้งผู้บริโภคและผู้ผลิต มีส่วนช่วยให้ครัวเรือนสามารถรักษาระดับการบริโภคที่เหมาะสมเมื่อมีเหตุการณ์ไม่คาดคิดเกิดขึ้น สามารถนำเงินออมไปลงทุนเพื่อให้มีเงินออมเพียงพอในวัยเกษียณ และเป็นแหล่งสินเชื่อสำหรับภาคธุรกิจในการสร้างสินค้าและบริการ งานและรายได้สำหรับแรงงาน

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างฐานข้อมูลสถิติเศรษฐกิจมหภาคของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งครอบคลุมข้อมูลสถิติทางด้านโครงสร้างเศรษฐกิจ ภาษีและการใช้จ่ายของรัฐ การเงินและการธนาคาร ระดับราคารายได้และการบริโภคของครัวเรือน โดยในระยะแรกจะเริ่มจากจังหวัดยะลาเป็นจังหวัดนำร่อง
2. เพื่อทราบสถานะทางเศรษฐกิจของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อเปรียบเทียบกับภาคใต้ประเทศไทย และโลก โดยในระยะแรกจะเริ่มจากจังหวัดยะลาเป็นจังหวัดนำร่อง

1.3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outputs)
● ภาพรวม Gross Regional Product ○ ผลิตภัณฑ์มวลรวม ○ ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว ○ สัดส่วนโครงสร้างการผลิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคใต้) ■ เกษตรกรรม ■ การประมง ■ การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน ■ อุตสาหกรรม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outputs)

- การขายส่ง การขายปลีก
- การบริหารราชการ
- การศึกษา
- อื่น ๆ
- สาขาการผลิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคใต้)
 - ภาคการเกษตร
 - ภาคนอกเกษตร
 - อัตราการขยายตัวของแต่ละภาค
- อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคใต้)
- ด้านการเกษตร
 - พื้นที่เกษตรกรรม (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)
 - พื้นที่เกษตรผสมผสาน
 - พื้นที่ชลประทาน (กรมชลประทาน)
 - พืชหลัก
 - พื้นที่เพาะปลูกและพื้นที่เก็บเกี่ยว (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)
 - ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)
 - ปศุสัตว์
 - จำนวนแพะ สัตว์ปีก โคเนื้อ แกะ สุกร กระบือ (สำนักงานปศุสัตว์เขต 9)
 - สัตว์น้ำทะเล
 - ปริมาณและมูลค่าสัตว์น้ำ (องค์การสะพานปลา)
 - โครงสร้างการผลิตเกษตร (สำนักบัญชีประชาชาติ สศช.)
 - โครงสร้างผลิตภัณฑ์สาขาเกษตรกรรม (ร้อยละของผลิตภัณฑ์ทั้งหมด)
 - อัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์สาขาเกษตรกรรม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outputs)

- มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร (สำนักบัญชีประชาชาติ สศช.)
 - ผลิตภัณฑ์สาขาเกษตรกรรม
- กลุ่ม/เครือข่ายเกษตรกร
 - จำนวนครัวเรือนเกษตรกร (กรมส่งเสริมการเกษตร)
 - จำนวนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตพืชผลทางการเกษตร (กรมส่งเสริมการเกษตร)
 - จำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์ต่าง ๆ (สำนักงานปศุสัตว์เขต 9)
- ด้านบริการ
 - การท่องเที่ยว
 - รายได้จากการท่องเที่ยวและอัตราการขยายตัว (ทั้งจากชาวไทยและชาวต่างประเทศ) (กรมการท่องเที่ยว)
 - จำนวนผู้เยี่ยมเยือนและอัตราการขยายตัว (ทั้งจากชาวไทยและชาวต่างประเทศ) (กรมการท่องเที่ยว)
 - จำนวนโรงแรมและห้องพัก (สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว)
 - อัตราเข้าพักเฉลี่ย (สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว)
 - แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ
 - กิจกรรมกระตุ้นการท่องเที่ยว
 - สถานการณ์ที่กระทบการท่องเที่ยว
 - เหตุการณ์ความไม่สงบ (จำนวนเหตุการณ์ ผู้ได้รับบาดเจ็บ และผู้เสียชีวิต) (ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้)
- ด้านอุตสาหกรรม
 - มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรมและอัตราการขยายตัว (สำนักบัญชีประชาชาติ)
 - โครงสร้างผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรม (ร้อยละของผลิตภัณฑ์ทั้งหมด) (สำนักบัญชีประชาชาติ)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outputs)

- พื้นที่และประเภทของนิคมอุตสาหกรรม
- จำนวน เงินทุน และประเภทของโรงงาน (กรมโรงงานอุตสาหกรรม)
- จำนวนคนงาน (ชาย/หญิง) (กรมโรงงานอุตสาหกรรม)
- โครงการที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุน (สศช.)
- SMEs (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม)
- แรงงาน
 - จำนวนประชากรวัยแรงงาน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ)
 - กำลังแรงงาน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ)
 - สัดส่วนแรงงานในแต่ละภาคการผลิต (สำนักงานสถิติแห่งชาติ)
 - สัดส่วนการมีงานทำสาขาเกษตรกรรม
 - สัดส่วนการมีงานทำสาขาการผลิต
 - สัดส่วนการมีงานทำสาขาบริการ
 - สัดส่วนการมีงานทำสาขาก่อสร้าง
 - สัดส่วนการมีงานทำสาขาการขนส่ง ขยายปลีก และอื่น ๆ
 - ระดับการศึกษาของแรงงาน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ)
 - อัตราการว่างงาน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ)
 - ผลผลิตภาพแรงงาน (สำนักบัญชีประชาชาติ)
 - ผลผลิตภาพแรงงานในแต่ละสาขา
 - ร้อยละของผู้อยู่ในระบบประกันสังคมต่อกำลังแรงงาน
 - จำนวนแรงงานไทยจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในประเทศมาเลเซีย
 - จำนวนแรงงานต่างชาติ
- ความยากจน
 - สัดส่วนประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ/มูลนิธิสร้างสุขมุสลิมไทย)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outputs)

- เส้นความยากจน
- สัดส่วนคนจน
- จำนวนคนจน
- จำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน
- อัตราส่วนการออมเฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน
- ความไม่เท่าเทียมทางรายได้
 - สัมประสิทธิ์จีนิ
- รายได้และรายจ่ายของครัวเรือน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ)
 - รายได้ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน และหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน จำแนกตามสถานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน
 - ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน จำแนกตามประเภทค่าใช้จ่าย และสถานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน
 - รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือน จำแนกตามขนาดของครัวเรือน
 - ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือน และขนาดของครัวเรือน
 - รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน จำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้ และสถานะทางเศรษฐกิจสังคมของครัวเรือน
 - หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม และสถานะทางเศรษฐกิจสังคมของครัวเรือน
 - ค่าส่ง ค่าปลีก และการค้าระหว่างประเทศ
- การคลัง
 - รายรับและรายจ่ายจริงขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามประเภท
 - รายรับและรายจ่ายจริงของเทศบาล จำแนกตามประเภท เป็นรายอำเภอและเทศบาล

ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outputs)

- รายรับและรายจ่ายจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามประเภท เป็นรายอำเภอและองค์การบริหารส่วนตำบล
- รายได้จากการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากร จำแนกตามประเภทภาษี เป็นรายอำเภอ
- รายได้จากการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพสามิต จำแนกตามรายการ
- การเงินและการธนาคาร (ธนาคารแห่งประเทศไทย)
 - เงินรับฝากและเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์
 - ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อในประเทศของธนาคารพาณิชย์แยกตามประเภทธุรกิจ
- ราคา
 - ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปและอัตราเงินเฟ้อ จำแนกตามหมวดสินค้า
- กองทุนต่าง ๆ และสิทธิประโยชน์ในพื้นที่
- ข้อมูลรายภาค (ธนาคารแห่งประเทศไทย)
 - ภาคเศรษฐกิจจริง
 - ราคาสินค้าเกษตรสำคัญที่เกษตรกรขายได้ในภาคใต้
 - ผลผลิตประมงในภาคใต้
 - ผลผลิตอุตสาหกรรมสำคัญของภาคใต้
 - เครื่องชี้ภาคบริการของภาคใต้
 - ภาคการใช้จ่าย
 - ดัชนีและเครื่องชี้การอุปโภคบริโภคภาคเอกชนในภาคใต้
 - เครื่องชี้การลงทุนภาคเอกชนในภาคใต้
 - เครื่องชี้ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ภาคใต้
 - ดัชนีราคาที่อยู่อาศัยจากฐานข้อมูลสินเชื่อธนาคารพาณิชย์
 - ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค (ศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้า)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outputs)
○ ภาคการเงินและการธนาคาร ■ สินเชื่อของสาขานาการพาณิชย์แยกตามวัตถุประสงค์ ■ ปริมาณการใช้เช็คและเช็คคั่นผ่านสำนักหักบัญชี ○ ระดับราคาและการจ้างงาน ■ การสำรวจภาวะการทำงานของประชากรในภาคใต้ ■ ดัชนีราคาผู้บริโภคของภาคใต้ ■ สถานการณ์แรงงานในภาคใต้

1.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติ

ข้อมูลสถิติทั้งหมดจะเก็บรวบรวมจากหน่วยงานรัฐต่าง ๆ ผ่านทางเว็บไซต์ และการลงพื้นที่ไปยังหน่วยงานเหล่านั้น ทั้งในกรุงเทพฯ และจังหวัดยะลา เพื่อนำมาสร้างฐานข้อมูลด้วยโปรแกรม Excel

1.5 ขอบเขตของการศึกษา

ข้อมูลสถิติที่เก็บรวบรวมจะเป็นของจังหวัดยะลา และเพื่อให้ทราบสถานะทางเศรษฐกิจของจังหวัดจึงเก็บรวบรวมในระดับภาค ประเทศ และโลกด้วย โดยผู้วิจัยมีเป้าหมายที่จะเก็บรวบรวมเป็นระยะเวลา 10 ปี ย้อนหลัง

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

มีฐานข้อมูลสถิติที่สำคัญสำหรับนำไปวิเคราะห์เพื่อสร้างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดยะลา

บทที่ 2 วรรณกรรมปริทรรศน์

ในบทที่สองผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมเพื่อศึกษาว่าในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะจังหวัดยะลา มีปัญหาสำคัญทางด้านเศรษฐกิจอะไรบ้าง โดยจะทำการสรุปเป็นประเด็น ๆ แล้ว หาตัวชี้วัดเพื่อเป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ (benchmark) รวมทั้งแหล่งอ้างอิงของข้อมูล ทั้งนี้เพื่อนำไป วิเคราะห์สถานะของจังหวัดยะลา รวมทั้งจุดแข็งจุดอ่อน เมื่อเปรียบเทียบกับภาคใต้ ประเทศเทศ และโลก ในบทต่อ ๆ ไป

2.1 ประเด็นสำคัญในพื้นที่

ปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (นราธิวาส ปัตตานี และยะลา) และอีกสี่อำเภอ ของสงขลาได้เกิดขึ้นมายาวนานโดยเฉพาะหลังปี พ.ศ. 2547 มีการศึกษาและคาดการณ์ว่าปัญหาเกิดจาก ประวัติศาสตร์ความขัดแย้งระหว่างปัตตานีกับสยาม ความแตกต่างทางศาสนาและเชื้อชาติ¹ การที่ ประชาชนท้องถิ่นได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมจากเจ้าหน้าที่รัฐ อาชญากรรม และความเหลื่อมล้ำ ทางด้านสังคมและเศรษฐกิจระหว่างประชาชนในพื้นที่กับส่วนอื่นของประเทศ นักวิชาการและภาครัฐเชื่อ ว่าการลดปัญหาความยากจนเป็นหนึ่งในวิธีที่สามารถช่วยลดปัญหาความไม่สงบ

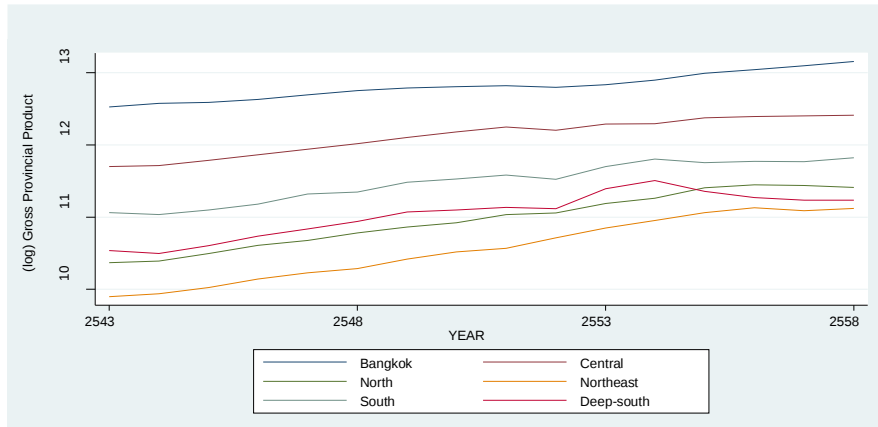
รัฐบาลหลายสมัยได้จัดงบประมาณจำนวนมากเพื่อการพัฒนาพื้นที่โดยมองว่าจะช่วยบรรเทา ปัญหาได้ ได้มีการจัดตั้งและส่งเสริม ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย สถาบันมาตรฐานฮาลาล ศูนย์ วิทยาศาสตร์ฮาลาล และนิคมอุตสาหกรรมอาหารฮาลาลที่จังหวัดปัตตานี เป็นต้น ทั้งหมดนี้ด้วยเหตุผลว่า จะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของพี่น้องมุสลิมในประเทศไทย

จากการศึกษาของ Sarntisart (2005), อเนกพล เกื้อมา และคณะ (2555), กนกวรรณ ยี่หวัง เจริญ (2557), Resosudarmo et al. (2016), อิศรา ศานติศาสน์ และ ศรัณย์ ศานติศาสน์ (2562) สามารถสรุปประเด็นปัญหาทางเศรษฐกิจที่สำคัญของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังต่อไปนี้

การเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่ำ ในช่วงปี 2543 ถึง 2546 ในขณะที่การเติบโตของ GDP ของ ประเทศไทยอยู่ที่ 6.33% และภาคใต้อยู่ที่ 7.21% แต่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้กลับมีอัตราการเติบโต ของ GDP อยู่เพียง 6.23% ตัวเลขนี้เพิ่มขึ้นภายหลังปัญหาความรุนแรงในปี 2547 เนื่องจากงบประมาณ

¹ประชากรส่วนมากในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีเชื้อชาติมลายูและนับถือศาสนาอิสลาม โดย ประเทศไทยมีประชากรมุสลิมประมาณ 3.5 ล้านคน กว่าร้อยละ 80 อาศัยอยู่ในภาคใต้โดยเฉพาะสามจังหวัดชายแดน (แผนงานสร้างเสริมสุขภาวะมุสลิมไทย, 2557)

และการใช้จ่ายภาครัฐที่เพิ่มขึ้นในพื้นที่ อย่างไรก็ตามภายหลังจากความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นในช่วงปี 2549 ถึง 2552 อัตราการเติบโตของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ลดลงมาอยู่เพียง 4.96% และหลังจากนั้นส่วนใหญ่ในแต่ละปีมีอัตราการเติบโตต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ

รูปที่ 1 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว

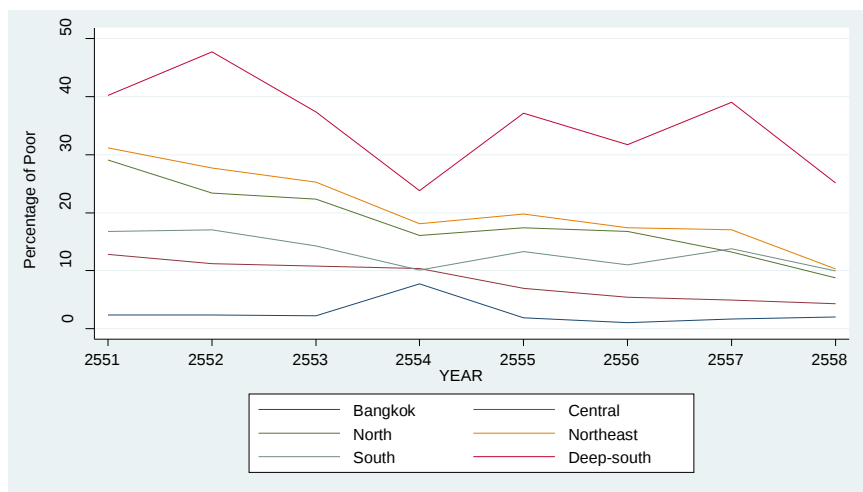
ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ความยากจน จากรูปที่ 1 จะเห็นได้ว่า ถึงแม้สามจังหวัดชายแดนภาคใต้จะไม่ได้มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวต่ำสุดในประเทศไทย โดยภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีมูลค่าที่ต่ำกว่า แต่ตั้งแต่ปี 2554 เป็นต้นมา ในขณะที่ภูมิภาคอื่นมีแนวโน้มมูลค่าที่สูงขึ้น สามจังหวัดชายแดนภาคใต้กลับมีแนวโน้มมูลค่าที่ลดลงจนต่ำกว่าภาคเหนือของประเทศไทย

รายได้ต่อหัวของประชาชนในพื้นที่น้อยกว่าและลดลงอย่างต่อเนื่องเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ต่อหัวเฉลี่ยของประเทศไทยหรือจังหวัดอื่น ๆ ในภูมิภาค รายได้ที่น้อยส่งผลกระทบต่อปัญหาความยากจนซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการวัดระดับการพัฒนาของประเทศ ถึงแม้ภาคใต้จะไม่ได้เป็นภูมิภาคที่ยากจนที่สุดของประเทศไทย แต่สถิติที่ออกมาอาจทำให้เข้าใจผิดได้เนื่องจากจังหวัดการท่องเที่ยวที่ร่ำรวยในภูมิภาค ในขณะที่รายได้ต่อหัวของภาคใต้และสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในปี 2543 อยู่ที่ 55,580 และ 38,560 บาทตามลำดับ รายได้ต่อหัวโดยเฉลี่ยของคนในประเทศสูงกว่ามากโดยอยู่ที่ 81,700 บาท รายได้ที่ต่ำกว่ามากนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อสุขภาวะและสถานะที่สังคมของประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างมีนัยสำคัญ

ในกรณีของจำนวนคนยากจน ในปี 2543 ประเทศไทยมีจำนวนคนยากจนคิดเป็น 21% ของจำนวนประชากรทั้งประเทศ และลดลงอย่างต่อเนื่องเป็น 15% ในปี 2545 11% ในปี 2547 9.5% ในปี 2549 และ 8.5% ในปี 2550 ภาคใต้เป็นภูมิภาคที่ยากจนที่สุดรองจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ในปี 2543 จำนวนประชากรยากจนในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ที่ 35.5% ภาคเหนืออยู่ที่ 23.1% ในขณะที่ภาคใต้มีประชากรยากจนเพียง 16.6% ของจำนวนประชากรในภูมิภาค สัดส่วนคนยากจนในแต่ละภูมิภาคมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องในปีถัดมา

อย่างไรก็ตามสถานการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้กลับไม่เป็นเช่นนั้น ถึงแม้สัดส่วนคนยากจนในพื้นที่จะลดลงแต่ลดในอัตราที่น้อยกว่า ตัวเลขในปี 2543 อยู่ที่ 34.2% แล้วลดลงมาที่ 26.8% ในปี 2545 และ 14.6% ในปี 2547 น่าสนใจว่าภายหลังเกิดความรุนแรงในพื้นที่ในปี 2549 จำนวนประชากรยากจนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มขึ้นมาที่ 18.8% ยิ่งไปกว่านั้นความยากจนยังกระจุกตัวอยู่ที่ประชากรผู้ชายและพื้นที่ชนบท

รูปที่ 2 แสดงสัดส่วนคนจน

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ที่น่าเป็นห่วงคือสถานการณ์สัดส่วนคนจนของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งสูงสุดในประเทศไทยและช่องว่างกับภูมิภาคอื่นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2554 เป็นต้นมา

ความไม่เท่าเทียมทางรายได้ ในแง่ของความไม่เท่าเทียมทางรายได้ระหว่างภูมิภาค สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีรายได้ต่อหัวน้อยกว่าอีกหลายส่วนของประเทศอยู่มาก ในปี 2546 รายได้ต่อหัวของ

ภาคใต้อยู่ที่ 72.06% ของรายได้ต่อหัวเฉลี่ยคนทั้งประเทศ สองจังหวัดท่องเที่ยว (ภูเก็ตและสงขลา) มีรายได้สูงกว่ามาก นั่นคือ 139.76% ในขณะที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีรายได้ต่อหัวเพียง 50.08% เมื่อเทียบกับทั้งประเทศ ในปี 2549 สถานการณ์สำหรับสามจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นดีขึ้นเนื่องจากงบประมาณและการใช้จ่ายของภาครัฐเพื่อการป้องกันปัญหาความรุนแรงที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม สถานการณ์กลับแย่ลงในปี 2552 เนื่องจากปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นโดยเปรียบเทียบ รายได้ต่อหัวของคนในภาคใต้อยู่ที่ 70.76% เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้เฉลี่ยของคนทั้งประเทศ สองจังหวัดท่องเที่ยวในภูมิภาคอยู่ที่ 119.34% ส่วนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ลดลงมาอยู่ที่ 52.06% สถานการณ์ช่องว่างระหว่างรายได้ของคนในสามจังหวัดกับส่วนอื่น ๆ ของประเทศเช่นนี้มีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่าภาครัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องจะต้องทำงานเชิงรุกมากกว่านี้ และต้องมีนโยบายพิเศษเพื่อมาช่วยเหลือปัญหาตรงส่วนนี้อย่างเร่งด่วนหากจะบรรเทาปัญหาความรุนแรงในพื้นที่ ดัชนีจีนิก็แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ที่คล้ายกัน

ปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสามปัจจัยข้างต้น ระดับและคุณภาพการศึกษาของคนในพื้นที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำเมื่อเทียบกับส่วนอื่นของประเทศ (ดิลกะ ลัทธพิพัฒน์, 2553) ส่งผลให้มีความสามารถในการทำงานหรือผลิตภาพอยู่ในระดับต่ำ ขาดทักษะหรือความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน รวมถึงภาคการเกษตรและชนบทที่ใหญ่แต่ภาคอุตสาหกรรมและเมืองที่เล็ก² จึงทำให้กำลังแรงงานต่ำและอัตราการว่างงานสูง โดยตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีอัตราการว่างงานสูงกว่าค่าเฉลี่ยของภูมิภาคและประเทศมาโดยตลอด ทั้งหมดนี้ต่างเป็นปัจจัยที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ ปัญหาความยากจน และปัญหาความไม่เท่าเทียมทางรายได้

นับแต่เริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509) จนกระทั่งปัจจุบันที่ใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) โครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยในภาพรวมได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก พร้อม ๆ กับผลผลิตมวลรวมของประเทศที่ได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการพึ่งพิงผลิตภาคเกษตร เป็นการพึ่งพิงผลิตภาคอุตสาหกรรม และผลิตภาคบริการตามลำดับ แต่การเปลี่ยนแปลงดังที่กล่าวมานั้นเกิดขึ้นในภาพรวม ไม่ได้เป็นไปเช่นเดียวกันในทุกภูมิภาคหรือพื้นที่ของประเทศไทยดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ความรู้ความเข้าใจในศักยภาพ โครงสร้างการผลิต และพลวัตของการเปลี่ยนแปลงในระดับพื้นที่ เพื่อส่งเสริมพัฒนาศักยภาพ แก้ไขจุดอ่อนและขจัดอุปสรรค

² ปัญหาความยากจนของประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับขนาดของภาคชนบท นั่นคือ ยิ่งภาคชนบทมีขนาดใหญ่ ภาวะความยากจนก็จะสูงขึ้น

และปัญหาที่จะต้องเผชิญให้ได้มากที่สุด จึงมีความสำคัญต่อการวางแผนปฏิรูปการพัฒนาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างดี

ที่ผ่านมาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้นำนโยบายของรัฐบาล แผนการบริหารราชการแผ่นดิน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค ยุทธศาสตร์การพัฒนารายสาขา และแผนพัฒนาพื้นที่พิเศษ 5 จังหวัดชายแดนใต้ รวมถึงศักยภาพ โอกาส สภาพปัญหา และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ มาเป็นกรอบหลักในการทบทวนแผนพัฒนาและปรับปรุงวิสัยทัศน์ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเพื่อสร้างความร่วมมือในการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนา และกระจายความเจริญเติบโตระหว่างจังหวัด รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และนำไปสู่การกระตุ้นให้เกิดการลงทุนของภาคเอกชนและสร้างรายได้ให้กลุ่มจังหวัด อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม ผลที่ได้รับยังไม่มีเปลี่ยนแปลงในระดับพื้นที่เท่าที่ควร เนื่องจากยังขาดข้อมูลที่เป็นระบบ เชื่อมโยงและครอบคลุมในการวางแผนพัฒนาและการนำมาใช้จริง (แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2553-2555)

สำหรับแผนพัฒนาจังหวัดยะลาที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ได้บรรจุไว้ในแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. 2561-65 มีเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตมั่นคง เกษตรกรมีความมั่นคง และการท่องเที่ยวเติบโตอย่างยั่งยืน โดยมีพันธกิจในการส่งเสริมให้ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เสริมสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เสริมสร้างความเป็นธรรมและส่งเสริมคุณธรรม ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเสริมสร้างความร่วมมือในการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ นอกจากนี้ การพัฒนาดังกล่าวครอบคลุมประเด็นที่สำคัญสี่ประเด็น คือ 1) การสร้างเสริมความเข้มแข็งของระบบการบริหารจัดการการเกษตรและอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากภาคการเกษตรที่แข่งขันได้ เพื่อสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน เกษตรกรมีรายได้เพิ่ม 2) การสร้างเสริมความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วัฒนธรรม และท่องเที่ยวชายแดน เพื่อให้การท่องเที่ยวได้มาตรฐานและยั่งยืน นำไปสู่รายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น 3) การพัฒนาคุณภาพชีวิตและศักยภาพของประชาชนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ความสำคัญกับเรื่องคุณภาพชีวิต การศึกษา ความมั่นคงในอาชีพ และสุขภาพ 4) การระดมภาคีทุกภาคส่วนเพื่อร่วมพัฒนาจังหวัดยะลา นำไปสู่การปรองดองและสมานฉันท์ของสังคม

ถึงแม้จังหวัดยะลาจะมีแผนพัฒนาซึ่งนำไปสู่แผนยุทธศาสตร์จนถึง พ.ศ. 2565 แต่ด้วยสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่องเพื่อการวิเคราะห์ อันนำไปสู่แผนพัฒนาและยุทธศาสตร์ใหม่จึงเป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้าม ทั้งนี้เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาทั้งหมด การจัดทำฐานข้อมูลสถิติและรวบรวมข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจมหภาคจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากข้อมูลตัวแปรทางเศรษฐกิจเชิงพื้นที่ที่สามารถบ่งบอกปัญหาที่

แท้จริงและแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อเป็นการวางรากฐานของนโยบายเพื่อการปฏิรูปและพัฒนาพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นได้อย่างตรงตามความต้องการ และสามารถแก้ไขปัญหที่ประชาชนต้องเผชิญได้อย่างตรงจุดสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ทั้ง 6 ด้าน อันได้แก่ ด้านความมั่นคง การสร้างความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ สอดคล้องกับแผนพัฒนาในระดับพื้นที่เพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งรวมทั้งจังหวัดยะลา สรุปได้ว่าพื้นที่ดังกล่าวมีปัญหาหลักเรื่องการเติบโตทางเศรษฐกิจ รายได้ ความยากจน ความไม่เท่าเทียมทางรายได้ และการว่างงาน โดยมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจและผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวที่ค่อนข้างต่ำกว่าภูมิภาคอื่น มีสัดส่วนคนจน ความไม่เท่าเทียมทางรายได้ และการว่างงานที่สูงกว่า ในทางเศรษฐศาสตร์ ปัจจัยเหล่านี้ต่างส่งผลซึ่งกันและกัน

2.2 ประเด็นสำคัญ ดัชนีชี้วัด และแหล่งอ้างอิง

จากประเด็นปัญหาหลักเรื่องอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจและผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวที่ค่อนข้างต่ำ สัดส่วนคนจน ความไม่เท่าเทียมทางรายได้ และการว่างงานที่สูงกว่า ผู้วิจัยจะใช้ดัชนีชี้วัดดังต่อไปนี้ ซึ่งเป็นเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจมหภาคที่สำคัญที่สำนักงานสถิติแห่งชาติใช้³ เพื่อเปรียบเทียบจังหวัดยะลากับภาคใต้ ประเทศไทย และโลก

- **ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product (GDP))** คือ มูลค่าสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นภายในประเทศในระยะเวลาหนึ่ง โดยไม่คำนึงถึงว่าผู้ผลิตสินค้าและบริการนั้นจะเป็นพลเมืองของประเทศหรือชาวต่างชาติ⁴ หากเป็นข้อมูลรายภาคจะเรียกว่าผลิตภัณฑ์ภาค (Gross Regional Product (GRP)) ส่วนถ้าเป็นข้อมูลรายจังหวัดจะเรียกว่าผลิตภัณฑ์จังหวัด (Gross Provincial Product (GPP)) นอกจากนี้ GDP ยังสะท้อนโครงสร้างการผลิตว่ามูลค่ามาจากแต่ละภาคการผลิตมากน้อยเพียงใด เช่น ภาคเกษตรและการประมงหรือภาคอุตสาหกรรม ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะพิจารณาสองดัชนี คือ

³ http://web.nso.go.th/en/survey/ces/data/2012_Full%20Report.pdf

⁴ Bureau of Economic Analysis. "What Is GDP2," <https://www.bea.gov/sites/default/files/2018-04/GDP-Education-by-BEA.pdf>, Page 2.

- อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ (GDP Growth) แสดงให้เห็นว่าเศรษฐกิจมีการเติบโตหรือหดตัวเร็วหรือช้า โดย GDP จะถูกขับเคลื่อนจากองค์ประกอบสี่อย่าง คือ การบริโภค การลงทุน การใช้จ่ายของภาครัฐ และการส่งออกสุทธิ หากมีการเติบโตธุรกิจงาน และรายได้จะเติบโตเช่นกัน แต่หากโตเร็วไปก็อาจนำมาซึ่งปัญหาฟองสบู่ และเมื่อถึงจุดที่ฟองสบู่แตกก็จะส่งผลให้เศรษฐกิจชะลอตัว แต่หากเศรษฐกิจหดตัว ธุรกิจจะชะลอการลงทุน การจ้างงาน จนกว่าผู้ประกอบการจะเชื่อมั่นว่าเศรษฐกิจจะดีขึ้น⁵ อย่างไรก็ตาม อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจที่สูงเป็นการมองเพียงภาพรวม ไม่ได้บ่งบอกว่าใครเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการเติบโตนั้น และได้รับมากน้อยเพียงใด ซึ่งอาจมีประชากรเพียงไม่กี่ส่วนที่ได้รับประโยชน์ส่วนใหญ่ของการเติบโต ผู้วิจัยจึงคำนึงถึงปัญหาความยากจนและความไม่เท่าเทียมทางรายได้ด้วย ซึ่งปัญหาทั้งสองก็อาจส่งผลทางลบต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจเช่นเดียวกัน
- ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว (GDP per capita) เป็นการนำ GDP ทั้งหมดมาหารด้วยจำนวนประชากรเพื่อจัดผลของจำนวนประชากรต่อปริมาณการผลิตสินค้าและบริการ GDP per capita สะท้อนคุณภาพชีวิตและสุขภาวะโดยเฉลี่ย แต่ไม่แสดงถึงความไม่เท่าเทียมทางรายได้ในประเทศ GDP per capita ที่สูงอาจไม่ได้แปลว่าครัวเรือนมีรายได้ที่สูงเนื่องจากสองเหตุผลคือ หนึ่ง รายได้ส่วนหนึ่งที่เกิดจากการผลิตสินค้าและบริการโดยชาวต่างชาติถูกส่งกลับไปยังประเทศของพวกเขา และสอง รายได้ส่วนหนึ่งอาจถูกเก็บโดยบริษัทและรัฐบาล ผู้วิจัยจึงนำรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนมาร่วมพิจารณาจุดแข็งและจุดที่ควรปรับปรุงของจังหวัดยะลาในบทที่สี่⁶
- สัดส่วนคนจน (poverty head count ratio) แสดงสัดส่วนประชากรที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจนหรือมีรายได้ไม่เพียงพอที่จะซื้อสินค้าและบริการที่จำเป็นตามเกณฑ์ความต้องการขั้นต่ำ เป็นการสะท้อนปัญหาความยากจนสัมบูรณ์ (absolute poverty) อย่างไรก็ตาม งานวิจัยจำนวนมากพบว่ามนุษย์มีความอ่อนไหวต่อรายได้โดยเปรียบเทียบหรือหมายความว่าเปรียบเทียบความเป็นอยู่ของตนเองและครอบครัวกับคนรอบข้าง ซึ่งอาจทำให้รู้สึกแย่งหากพบว่าคนรอบข้างมีรายได้ที่สูงขึ้นทั้งที่รายได้ของตนเองและครอบครัวไม่ได้ลดลง ส่งผลกระทบต่อระดับความสุข (Easterlin, 2004) ปัญหานี้เป็นตัวแปรหนึ่งที่อาจส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมให้เกิดความขัดแย้งและความรุนแรงในหลายประเทศ (Graham, 2005) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงพิจารณาถึง

⁵ Bureau of Economic Analysis. "Gross Domestic Product - More to Know, <https://www.bea.gov/resources/learning-center/what-to-know-gdp>."

⁶ OECD Insights. "Statistical Insights: What does GDP per capita tell us about households material well-being?, <http://oecdinsights.org/2016/10/06/gdp-per-capita-households-material-well-being/>."

ปัญหาความไม่เท่าเทียมทางรายได้ ซึ่งสะท้อนปัญหาความยากจนโดยเปรียบเทียบ (relative poverty) ด้วย

- **สัมประสิทธิ์จีนิ (Gini coefficient)** เป็นดัชนีชี้วัดความไม่เท่าเทียมรายได้ของประชากร โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 หากค่าสูงขึ้นแสดงว่าความไม่เท่าเทียมทางรายได้แย่ลงหรือมีความไม่เสมอภาคสูงขึ้น ถึงแม้สัมประสิทธิ์จีนิจะเป็นค่าที่นิยมใช้มากที่สุดในการวัดความไม่เท่าเทียมทางรายได้ รวมทั้งการคำนวณและทำความเข้าใจกับค่าที่ได้เป็นเรื่องง่าย แต่สัมประสิทธิ์จีนิก็มีข้อจำกัด เช่น ประเทศที่มีรายได้ทั้งหมดของประชากรเท่ากันอาจมีค่าสัมประสิทธิ์จีนิเท่ากันแต่มีการกระจายรายได้ต่างกันระหว่างประชากรที่อยู่ในแต่ละกลุ่มรายได้ห้าระดับ (income quintile) (Bellu and Paolo, 2006; De Maio, 2007) นอกจากนี้ ดัชนียังไม่รวมสินทรัพย์อื่นที่นับเป็นความมั่งคั่ง (Domeij and Floden, 2010) มักมีค่าต่ำในประเทศที่มีประชากรน้อยและไม่หลากหลาย และมีค่าสูงในช่วงที่เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของประชากร (Blomquist, 1981; Deltas, 2003) และไม่ได้รวมผลประโยชน์และรายได้ที่บุคคลหรือครัวเรือนได้รับจากเศรษฐกิจนอกระบบ (informal economy) ซึ่งมีนัยในประเทศกำลังพัฒนา (Schneider et al., 2010)
- **อัตราการว่างงาน (unemployment rate)** ผู้ที่มีงานทำสามารถบริโภคและลงทุน ซึ่งพฤติกรรมทั้งสองเป็นส่วนสำคัญในการกระตุ้นเศรษฐกิจตามแนวคิดอุปสงค์มวลรวม (aggregate demand)⁷ นอกจากนี้ อัตราการว่างงานยังสะท้อนภาพรวมของตลาดแรงงาน สำนักงานสถิติแห่งชาติให้นิยาม ผู้ว่างงาน หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป และในสัปดาห์แห่งการสำรวจมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ หนึ่ง ไม่ได้ทำงานและไม่มีการจ้างงานประจำ แต่ได้หางาน สมัครงานหรือรอการบรรจุ ในระหว่าง 30 วันก่อนวันสัมภาษณ์ และสอง ไม่ได้ทำงานและไม่มีการจ้างงานประจำและไม่ได้หางานทำในระหว่าง 30 วัน ก่อนวันสัมภาษณ์แต่พร้อมที่จะทำงานในสัปดาห์แห่งการสำรวจ

ทั้งนี้ GDP Growth, GDP per capita และ unemployment rate เป็นดัชนีที่ Royal Bank of Canada ใช้พยากรณ์และเปรียบเทียบเศรษฐกิจมหภาคระหว่างจังหวัดในประเทศแคนาดา⁸

⁷ อุปสงค์มวลรวม คือ ผลรวมของอุปสงค์ของแต่ละภาคส่วนของเศรษฐกิจ โดย อุปสงค์มวลรวมเท่ากับผลรวมของการบริโภค การลงทุน การใช้จ่ายของรัฐบาล และการส่งออกสุทธิ

⁸ Royal Bank of Canada. "Provincial Economic Forecasts, <http://www.rbc.com/economics/economic-reports/provincial-economic-forecasts.html>."

ตารางที่ 1 แสดงประเด็นสำคัญ ดัชนีชี้วัด และแหล่งข้อมูลอ้างอิงด้านเศรษฐกิจ

ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย	ดัชนีชี้วัด	แหล่งอ้างอิง
การเติบโตทางเศรษฐกิจ	อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจต่ำ	GDP growth	สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ธนาคารแห่งประเทศไทย, World Bank
รายได้	รายได้ต่ำ	GDP per capita	สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ธนาคารแห่งประเทศไทย, World Bank
ความยากจน	สัดส่วนคนจนสูง	Poverty head count ratio	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, World Bank
ความไม่เท่าเทียมทางรายได้	ความไม่เท่าเทียมทางรายได้สูง	Gini index	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, World Bank
การว่างงาน	การว่างงานสูง	Unemployment rate	สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ธนาคารแห่งประเทศไทย, World Bank

ตารางที่ 1 แสดงแหล่งข้อมูลสำหรับแต่ละดัชนีชี้วัดในแต่ละประเด็น โดยข้อมูลสามารถเก็บรวบรวมได้จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และธนาคารโลก (World Bank)

จากการทบทวนวรรณกรรมไม่พบค่าดัชนีที่เหมาะสมสำหรับแต่ละประเด็น เนื่องจากค่าขึ้นอยู่กับประเทศหรือพื้นที่ เพราะมีปัจจัยต่าง ๆ เช่น โครงสร้าง เศรษฐกิจ และระดับการพัฒนาต่างกัน อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงเป็นสิ่งที่ดี แต่หากสูงเกินไปอาจนำมาซึ่งปัญหาเงินเฟ้อ ประเทศที่พัฒนาแล้วมักมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจต่ำกว่าประเทศกำลังพัฒนาตามทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Growth Theory) นอกจากนี้ ผลกระทบมวลรวมต่อหัวที่สูงและสัดส่วนคนจนที่ต่ำ สะท้อนคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน มีเพียงประชากรส่วนน้อยที่มีรายได้ไม่เพียงพอซื้อสินค้าและบริการตามเกณฑ์ขั้นต่ำ หากสัมประสิทธิ์จีเนียมีค่าต่ำ นั้นหมายความว่าประเทศหรือพื้นที่ที่มีความไม่เท่าเทียมทางรายได้น้อย ประเทศกำลังพัฒนามักมีค่าสัมประสิทธิ์จีเนียสูงกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยในปัจจุบันกลุ่มประเทศนอร์ดิก (เดนมาร์ก ฟินแลนด์ นอร์เวย์ และสวีเดน) มีค่าสัมประสิทธิ์จีเนียต่ำสุดโดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.25 – 0.28⁹ อัตราการว่างงานที่ต่ำเป็นสิ่งที่ดี คนซึ่งอยากทำงานควรที่จะสามารถหางานทำได้ แต่ไม่ได้หมายความว่า

⁹ OECD. "OECD Income Distribution Database (IDD), <http://www.oecd.org/social/income-distribution-database.htm>."

อัตราการว่างงานจะต้องเป็นศูนย์เนื่องจากจะส่งผลให้เกิดปัญหาเงินเฟ้อ การว่างงานบางประเภทอาจเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจ ตัวอย่างเช่น

- 1) การว่างงานชั่วคราว (frictional unemployment) เช่น นักศึกษาจบใหม่กำลังหางาน แรงงานย้ายเมืองเพื่อเริ่มงานใหม่ ลูกจ้างลาออกเพราะทราบว่าจะได้งานใหม่ที่ดีกว่า หรือบางรายหยุดงานเพราะตั้งครรรภ์
- 2) การว่างงานเชิงโครงสร้าง (structural unemployment) เมื่อระบบเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง เช่น การนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิต ทำให้ทักษะเดิมของแรงงานไม่เหมาะสมกับเทคโนโลยีใหม่ ส่งผลให้ต้องหยุดงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะใหม่ ๆ
- 3) การว่างงานส่วนเกิน (surplus unemployment) อาจเกิดขึ้นเมื่อภาครัฐทำการแทรกแซงอัตราค่าจ้างหรือราคาสินค้า ส่งผลให้นายจ้างต้องปรับการจ้างงาน และตลาดแรงงานเข้าสู่ดุลยภาพใหม่

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาทั้งหมด ทำให้ไม่มีค่าที่เหมาะสม ผู้วิจัยจึงใช้ค่าเฉลี่ยของภาคใต้ ประเทศไทย และโลก เป็นค่ามาตรฐานหรือดัชนีเปรียบเทียบ เพื่อใช้วิเคราะห์จุดแข็งและจุดที่ควรปรับปรุงของจังหวัดยะลา

บทที่ 3 ผังข้อมูลและการรวบรวมข้อมูล

เนื้อหาในบทที่สามเป็นการสรุปภาพรวมจากการจัดเก็บข้อมูลสถิติว่าข้อมูลมีความสมบูรณ์มากน้อยเพียงใดทั้งข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิ ข้อมูลในแต่ละประเด็นเก็บรวบรวมจากแหล่งใด รวมทั้งปัญหาที่พบเจอจากการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติ นอกจากนี้ ยังระบุถึงตัวชี้วัดและค่ามาตรฐานทั้งระดับประเทศและระดับโลกว่าในแต่ละประเด็นมีค่าเท่าไร

3.1 ภาพรวมของข้อมูล

ประเด็นหลักด้านเศรษฐกิจมีการเก็บข้อมูลที่ค่อนข้างสมบูรณ์ โดยหน่วยงานหลักที่มีการจัดเก็บข้อมูลทั้งระดับประเทศ ภาค และจังหวัด ได้แก่ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (สศช.) และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ส่วนข้อมูลระดับโลกสามารถหาได้จาก World Bank ทั้งนี้ข้อมูลที่สำคัญสามารถหาได้จากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ จึงไม่มีความจำเป็นในการเก็บข้อมูลในระดับปฐมภูมิ

3.2 ตัวชี้วัด และค่ามาตรฐานระดับโลก/ประเทศ

จากตารางที่ 3.1 จะเห็นได้ว่าอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ สัดส่วนคนจน และอัตราการว่างงานของประเทศไทยไม่ได้แย่ไปกว่าค่าเฉลี่ยของโลก มีเพียงผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวซึ่งในด้านหนึ่งสะท้อนรายได้เฉลี่ยของคนในประเทศมีค่าเพียงร้อยละ 68.41 ของค่าเฉลี่ยโลก ทั้งนี้ผู้วิจัยยังไม่สามารถหาค่าดัชนีจีนิของโลกซึ่งสะท้อนความไม่เท่าเทียมทางรายได้ได้

ตารางที่ 2 แสดงประเด็นสำคัญ ดัชนีวัด และค่ามาตรฐานระดับโลก/ระดับประเทศด้านเศรษฐกิจ

ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย	ดัชนีชี้วัด	ค่ามาตรฐานโลก		ค่ามาตรฐานประเทศ	
			ค่าดัชนีชี้วัด	แหล่งอ้างอิง	ค่าดัชนีชี้วัด	แหล่งอ้างอิง
การเติบโตทางเศรษฐกิจ	อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ	GDP growth (%)	3.17	World Bank ปี 2560	5.81	สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ธนาคารแห่งประเทศไทย ปี 2560

ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย	ดัชนีชี้วัด	ค่ามาตรฐานโลก		ค่ามาตรฐานประเทศ	
			ค่าดัชนีชี้วัด	แหล่งอ้างอิง	ค่าดัชนีชี้วัด	แหล่งอ้างอิง
รายได้	รายได้ต่ำ	GDP per capita (บาท)	333,859.99	World Bank ปี 2560	228,396.83	สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ธนาคารแห่งประเทศไทย ปี 2560
ความยากจน	สัดส่วนคนจน	Poverty head count ratio (% of population)	10	World Bank ปี 2558	7.87	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี 2560
ความไม่เท่าเทียมทางรายได้	ความไม่เท่าเทียมทางรายได้	Gini index	ไม่พบข้อมูล	-	45.28	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี 2560
การว่างงาน	อัตราการว่างงาน	Unemployment rate (% of total labor force)	7.7	World Bank ปี 2560	0.95	สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ธนาคารแห่งประเทศไทย ปี 2560

3.3 ข้อมูลทุติยภูมิ

ข้อมูลทุติยภูมิของประเด็นหลักทางด้านเศรษฐกิจมีความสมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นการเติบโตทางเศรษฐกิจ รายได้ ความยากจน ความไม่เท่าเทียมทางรายได้ และการว่างงาน สามารถใช้วิเคราะห์ต่อได้ อย่างไรก็ตาม ข้อมูลอื่น ๆ ที่สำคัญสำหรับการออกแบบยุทธศาสตร์การพัฒนายังมีความไม่สมบูรณ์อยู่บ้าง โดยสามารถดูได้จากตารางสรุปในภาคผนวก

3.3.1 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ

ตารางที่ 3 แสดงแหล่งข้อมูลทุติยภูมิและความสมบูรณ์ของข้อมูลทุติยภูมิด้านเศรษฐกิจ

ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย	ดัชนีชี้วัด	แหล่งข้อมูล	ความพร้อมของ ข้อมูลทุติยภูมิ/ ลักษณะการจัดเก็บ
การเติบโตทางเศรษฐกิจ	อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ	GDP growth (%)	สำนักงานสถิติแห่งชาติ	รายปี รายจังหวัด
รายได้	รายได้	GDP per capita (บาท)	สำนักงานสถิติแห่งชาติ	รายปี รายจังหวัด
ความยากจน	สัดส่วนคนจน	Poverty head count ratio (% of population)	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	รายปี รายจังหวัด
ความไม่เท่าเทียมทางรายได้	ความไม่เท่าเทียมทางรายได้	Gini index	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	รายปี รายจังหวัด
การว่างงาน	อัตราการว่างงาน	Unemployment rate (% of total labor force)	สำนักงานสถิติแห่งชาติ	รายไตรมาส รายจังหวัด

3.3.2 การสำรวจความพร้อมของข้อมูลทุติยภูมิในปัจจุบัน

จากการสำรวจข้อมูลทุติยภูมิของประเด็นหลักทางด้านเศรษฐกิจพบว่ามีความสมบูรณ์ มีการจัดเก็บเป็นรายปีและรายจังหวัด (ยกเว้นอัตราการว่างงานซึ่งเป็นรายไตรมาส) ทำให้สามารถนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับระดับภาค ประเทศ และโลกได้ หน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่จัดเก็บ คือ สำนักงานสถิติแห่งชาติ และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อย่างไรก็ตาม ข้อมูลอื่น ๆ ที่

สำคัญสำหรับการออกแบบยุทธศาสตร์การพัฒนาและแหล่งข้อมูลสามารถดูได้จากตารางสรุปในภาคผนวก

ตารางที่ 4 แสดงความพร้อมของข้อมูลทุติยภูมิด้านเศรษฐกิจของจังหวัดยะลา (ปี 2560)

ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย	ดัชนีชี้วัด	ค่าดัชนีชี้วัด	แหล่งข้อมูล	ความพร้อมของข้อมูลทุติยภูมิ/ลักษณะการจัดเก็บ
การเติบโตทางเศรษฐกิจ	อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ	GDP growth (%)	3.33	สำนักงานสถิติแห่งชาติ	รายปี รายจังหวัด
รายได้	รายได้	GDP per capita (บาท)	96,866.81	สำนักงานสถิติแห่งชาติ	รายปี รายจังหวัด
ความยากจน	สัดส่วนคนจน	Poverty head count ratio (% of population)	13.11	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	รายปี รายจังหวัด
ความไม่เท่าเทียมทางรายได้	ความไม่เท่าเทียมทางรายได้	Gini index	36.01	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	รายปี รายจังหวัด
การว่างงาน	อัตราการว่างงาน	Unemployment rate (% of total labor force)	0.66	สำนักงานสถิติแห่งชาติ	รายไตรมาส รายจังหวัด

ปัญหา/คำอธิบายเกี่ยวกับข้อมูลทุติยภูมิที่มีการจัดเก็บแล้ว จากตารางสรุปในภาคผนวกพบปัญหาสำคัญดังต่อไปนี้

- ข้อมูลส่วนใหญ่ที่เผยแพร่ทางเว็บไซต์หน่วยงานภาครัฐจะมีปริมาณข้อมูลย้อนหลังไม่เกิน 15 ปี ซึ่งจากการสอบถามหน่วยงานผู้เผยแพร่ข้อมูลได้รับคำตอบว่า เพื่อให้การอัปเดตข้อมูลและการเข้าถึงเว็บไซต์สะดวกยิ่งขึ้นจึงไม่ได้เผยแพร่ข้อมูลทั้งหมดที่มี
- ข้อมูลสัดส่วนโครงสร้างการผลิตของประเทศไทยไม่ว่าจะระดับประเทศ ภาค หรือจังหวัด แบ่งเป็นเกษตรกรรมและการประมง การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน อุตสาหกรรม การขายส่งและการขายปลีก การบริหารราชการ และการศึกษา แต่ข้อมูลระดับโลกแบ่งเพียงเกษตรกรรมและการประมง อุตสาหกรรม การขายส่งและการขายปลีก

- ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่การเกษตรระบุเพียง พื้นที่เกษตรกรรม แต่ยังไม่พบข้อมูลของพื้นที่เกษตรผสมผสาน
- ข้อมูลด้านชลประทานของจังหวัดยะลาเป็นรายงานการสรุปพื้นที่จนถึง พ.ศ. 2552 เท่านั้น ไม่สามารถหาข้อมูลเพิ่มเติม
- ข้อมูลเกี่ยวกับพืชหลักในพื้นที่ แต่ละพืชมีจำนวนปีการจัดเก็บไม่เท่ากัน
- ข้อมูลจำนวนปศุสัตว์มีจำนวนปีการจัดเก็บเพียงสามปีและยังขาดข้อมูลของสัตว์บางชนิด
- ยังไม่พบข้อมูลมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร พบเพียงปริมาณผลผลิต
- ข้อมูลจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์มีเพียงระดับภาคและข้อมูลมีสองปี
- ไม่พบข้อมูลผลผลิตต่อไร่ของปศุสัตว์ (หรือข้อมูลอย่างอื่นที่สะท้อนถึงผลิตภาพ)
- ข้อมูลการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจัดพบเพียง 2 ชนิด คือ ปลานิลและปลาดุก และมีข้อมูลปีเดียวคือ พ.ศ. 2559
- ไม่พบข้อมูลราคาดัชนีภาคเกษตรและปศุสัตว์ของจังหวัดและภาค มีเพียงข้อมูลระดับประเทศ
- ข้อมูลพื้นที่การถือครองที่ดินสามารถหาได้เพียง 2 ปี คือ พ.ศ. 2551 และ 2552
- ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวยังไม่สมบูรณ์และอยู่ในรูปแบบไฟล์ pdf ทำให้ยากต่อการจัดเก็บและนำมาวิเคราะห์เชิงปริมาณต่อ
- ข้อมูลสถิติอัตราการเยี่ยมเยือนของชาวต่างชาติเป็นในรูปแบบรวมทุกประเทศ ไม่มีข้อมูลแยกเป็นรายประเทศ
- ข้อมูลด้านสถิติการค้าไม่มีการเผยแพร่ในลักษณะอนุกรมเวลาบนเว็บไซต์ มีการเผยแพร่เพียงปีเดียวคือ พ.ศ. 2562
- ไม่พบดัชนีค่าส่งและค่าปลีกในระดับจังหวัดและภาค พบเพียงระดับประเทศ
- ข้อมูลด้านอุตสาหกรรมมีความไม่สมบูรณ์และมีจำนวนปีค่อนข้างน้อย
- ข้อมูลด้านแรงงานมีความไม่สมบูรณ์ มีจำนวนปีน้อย บางข้อมูลไม่มีระดับจังหวัด และไม่ได้แยกประเภทสาขาการผลิต
- ข้อมูลดัชนีผลิตภาพแรงงานต่อชั่วโมงทำงานมีเพียงระดับประเทศ
- รายได้และรายจ่ายจากการบริหารส่วนตำบล อำเภอ และจังหวัดไม่สามารถหาข้อมูลรายภาคได้เนื่องจากบางจังหวัดไม่มีข้อมูล

3.3.3 สรุปความพร้อมใช้ของข้อมูลทุกมิติตามผังข้อมูล และความจำเป็นในการจัดเก็บข้อมูลปฐมภูมิ

ตารางที่ 5 แสดงความจำเป็นในการจัดเก็บข้อมูลปฐมภูมิด้านเศรษฐกิจ

ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย	ดัชนีชี้วัด	ความจำเป็นในการจัดเก็บใหม่
การเติบโตทางเศรษฐกิจ	อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ	GDP growth (%)	-
รายได้	รายได้	GDP per capita (บาท)	-
ความยากจน	สัดส่วนคนจน	Poverty head count ratio (% of population)	-
ความไม่เท่าเทียมทางรายได้	ความไม่เท่าเทียมทางรายได้	Gini index	-
การว่างงาน	อัตราการว่างงาน	Unemployment rate (% of total labor force)	-

จากตารางที่ 5 เนื่องจากข้อมูลทุติยภูมิมีความพร้อม จึงไม่มีความจำเป็นในการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ

3.4 ข้อมูลปฐมภูมิ

ข้อมูลสำหรับแต่ละประเด็นสามารถหาได้จากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลมีความสมบูรณ์พร้อมสำหรับการนำไปวิเคราะห์ศึกษา จึงไม่มีความจำเป็นในการเก็บข้อมูลระดับปฐมภูมิ

4.2.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ

-

4.2.2 แบบสอบถาม

-

4.2.3 สรุปรูปข้อมูลปฐมภูมิ

-

3.5 สรุปรูปข้อมูลสมบูรณ์

ตารางที่ 6 เป็นการสรุปรูปข้อมูลด้านเศรษฐกิจมหภาคในประเด็นต่าง ๆ ก่อนจะนำไปวิเคราะห์จุดแข็งและจุดที่ควรปรับปรุงของจังหวัดยะลาในบทถัดไป โดยตารางแสดงทั้งค่าของโลก ประเทศไทย และ ยะลา

ตารางที่ 6 แสดงข้อมูลสมบรูณ์ด้านเศรษฐกิจ (ปี 2560)

ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย	ดัชนีชี้วัด	ค่ามาตรฐานโลก		ค่ามาตรฐานประเทศ		ค่ายะลา	
			ค่าดัชนีชี้วัด	แหล่งอ้างอิง	ค่าดัชนีชี้วัด	แหล่งอ้างอิง	ค่าดัชนีชี้วัด	แหล่งอ้างอิง
การเติบโตทางเศรษฐกิจ	อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจต่ำ	GDP growth (%)	3.17	World Bank	5.81	สำนักงานสถิติแห่งชาติ	3.33	สำนักงานสถิติแห่งชาติ
รายได้	รายได้น้อย	GDP per capita (บาท)	333,859.99	World Bank	228,396.83	สำนักงานสถิติแห่งชาติ	96,866.81	สำนักงานสถิติแห่งชาติ
ความยากจน	สัดส่วนคนจนสูง	Poverty head count ratio (% of population)	10	World Bank (ปี 2558)	7.87	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	13.11	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ความไม่เท่าเทียมทางรายได้	ความไม่เท่าเทียมทางรายได้	Gini index	-	-	45.28	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	36.01	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
การว่างงาน	อัตราการว่างงาน	Unemployment rate (% of total labor	7.7	World Bank	0.95	สำนักงานสถิติแห่งชาติ	0.66	สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย	ดัชนีชี้วัด	ค่ามาตรฐานโลก		ค่ามาตรฐานประเทศ		ค่ายะลา	
			ค่าดัชนีชี้วัด	แหล่งอ้างอิง	ค่าดัชนีชี้วัด	แหล่งอ้างอิง	ค่าดัชนีชี้วัด	แหล่งอ้างอิง
	สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ	force)						

บทที่ 4 จุดแข็งและจุดที่ควรปรับปรุงของจังหวัดยะลา

นอกจากประเด็นปัญหาของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และจังหวัดยะลาที่ค้นพบจากการทบทวนวรรณกรรมซึ่งได้อธิบายไว้ในบทก่อนหน้านี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเศรษฐกิจมหภาคที่สำคัญในส่วนอื่น ๆ ซึ่งครอบคลุมโครงสร้างเศรษฐกิจ ภาษีและการใช้จ่ายของภาครัฐ การเงินและการธนาคาร ระดับราคา รายได้และการบริโภคของครัวเรือน โดยเก็บรวบรวมย้อนหลัง 10 ปี ผู้อ่านสามารถดูได้จากแผ่นซีดีที่แนบมากับรายงานวิจัย นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ทำตารางสรุปข้อมูลปีล่าสุดคือ ปี 2560 ไว้ในภาคผนวก บทนี้จึงเป็นการนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์ถึงจุดแข็งและจุดที่ควรปรับปรุงของจังหวัดยะลา โดยเปรียบเทียบกับข้อมูลของภาคใต้ ประเทศไทย และโลก เพื่อใช้เป็นแนวทางประกอบการนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาในโครงการระยะต่อไป

4.1 จุดแข็ง

ในการพิจารณาว่าประเด็นใดเป็นจุดแข็งของจังหวัดยะลา ผู้วิจัยจะใช้หลักเกณฑ์ที่ว่าประเด็นนั้นยะลามีค่าที่ดีกว่าทั้งภาคใต้ ประเทศไทย และโลก หรือมีค่าที่ดีกว่าภาคใต้ ประเทศไทย หรือโลก อย่างใดอย่างหนึ่ง

ตารางที่ 7 แสดงจุดแข็งของจังหวัดยะลา

ประเด็น	ดัชนีชี้วัด	ยะลา	ภาคใต้	ประเทศไทย	โลก
สัดส่วนโครงสร้างการผลิต	เกษตรกรรมและการประมง (ร้อยละ)	31.93	22.00	8.32	3.42
พืชหลักและสัตว์น้ำจืดในพื้นที่	ข้าวนาปรัง: ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	570	530	636	-
	ลองกอง: ผลผลิตต่อไร่ (กก.) (ข้อมูลปี 2559)	364	297	346	-
	ปลานิล: ผลผลิตต่อไร่ (กก.) (ข้อมูลปี 2559)	1,313	559	430	-

ประเด็น	ดัชนีชี้วัด	ยะลา	ภาคใต้	ประเทศ ไทย	โลก
	ปลาตก: ผลผลิตต่อไร่ (กก.) (ข้อมูลปี 2559)	2,430	1,372	1,119	-
ภาคอุตสาหกรรม	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม (ร้อยละ)	10.51	10.02	5.64	15.59
แรงงาน	กำลังแรงงาน (ร้อยละ)	70.45	70.08	68.09	
	อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	0.66	2.12	0.95	7.7
จำนวนหนี้สิน	จำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน(บาท)	28,437.84	163,969.11	173,535.35	-
ความไม่เท่าเทียมทางรายได้	สัมประสิทธิ์จีนิของรายได้ (index of 100%)	36.01	44.5	45.28	-

สำหรับสัดส่วนโครงสร้างการผลิต จังหวัดยะลามีสัดส่วนของภาคเกษตรกรรมและการประมงในมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสูงสุดโดยมีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 31.93 ในขณะที่ภาคใต้ ประเทศไทย และโลก มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 22.00, 8.32, และ 3.42 ตามลำดับ หากมองในรายละเอียด พืชหลักที่จังหวัดมีผลผลิตต่อไร่สูงกว่าภาค ใต้แก่ ข้าวนาปรัง โดยสามารถผลิตได้ 570 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนภาคใต้โดยเฉลี่ยผลิตได้เพียง 530 กิโลกรัมต่อไร่ อย่างไรก็ตาม ตัวเลขนี้ยังน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศซึ่งอยู่ที่ 636 กิโลกรัมต่อไร่ นอกจากนี้ ยะลายังมีความสามารถในการผลิตปลาน้ำจืด เช่น ปลานิลและปลาดุก อย่างเห็นได้ชัดเมื่อเทียบในระดับภาคและประเทศ โดยผลผลิตสำหรับปลาทั้งสอง คือ 1,313 และ 2,430 กิโลกรัมต่อไร่ตามลำดับ ภาคใต้ผลิตได้ 559 และ 1,372 กิโลกรัมต่อไร่ตามลำดับ ส่วนประเทศไทยผลิตได้เพียง 430 และ 1,119 กิโลกรัมต่อไร่ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจส่งเสริมการเลี้ยงและค้าขายปลานิลและปลาดุก เนื่องจากเป็นจุดแข็งของจังหวัด สำหรับลองกองซึ่งเป็นผลไม้ที่มีชื่อของยะลาและได้รับการส่งเสริมโดยหน่วยงานรัฐ ข้อมูลชี้ให้เห็นว่าเป็นยุทธศาสตร์ที่ถูกต้องเนื่องจากจังหวัดมีผลิตภาพเหนือทั้งภาคใต้และประเทศไทย นั่นคือ 364, 297 และ 346 กิโลกรัมต่อไร่ตามลำดับ¹⁰

ในส่วนของภาคอุตสาหกรรม จังหวัดยะลามีอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 10.51 สูงกว่าของภาคใต้เล็กน้อยซึ่งขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 10.02 ส่วนอัตราการขยายตัวสำหรับ

¹⁰ สำหรับลองกองมีข้อมูลในปี 2560 แต่เนื่องด้วยในปีนั้นเกิดปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่ซึ่งทำให้ระดับผลผลิตต่ำกว่าปกติ ผู้วิจัยจึงเลือกข้อมูลในปี 2559 มาทำการวิเคราะห์แทนเพื่อเป็นการ normalization

ประเทศไทยน้อยกว่าเกือบครึ่งหนึ่ง นั่นคือ ร้อยละ 5.64 อย่างไรก็ตาม จากการรวบรวมข้อมูลพบว่า ภาคอุตสาหกรรมของโลกมีอัตราการขยายตัวค่อนข้างสูงที่ร้อยละ 15.59 หากพิจารณาผลิตภัณฑ์มวลรวม ภาคอุตสาหกรรมของจังหวัด ยะลา มีมูลค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของจังหวัดอย่างมาก โดยมีมูลค่าในปี 2560 ถึง 6719.82 ล้านบาท ส่วนภาคใต้มีมูลค่าเฉลี่ยเพียง 981.45 ล้านบาท นอกจากนี้ สัดส่วนโครงสร้างการผลิต จังหวัดยะลา มีสัดส่วนของภาคอุตสาหกรรมในมูลค่าผลิตภัณฑ์สูงกว่าภาคใต้ โดยมีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 15.49 เปรียบเทียบกับร้อยละ 12.00

สำหรับการออกแบบยุทธศาสตร์การพัฒนาว่าควรส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมของจังหวัดยะลา หรือไม่และอย่างไร จะต้องทำการวิเคราะห์ให้ละเอียดโดยพิจารณาประเด็นต่าง ๆ อย่างรอบคอบ เช่น ความสำเร็จโดยเปรียบเทียบ ทุนและแรงงานที่มีรวมทั้งผลิตภาพของแรงงาน นอกจากนี้ จะต้องคำนึงถึงผลกระทบในวงกว้างอย่างเรื่องสิ่งแวดล้อมรวมทั้งการพัฒนาที่จะส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของชาวยะลาอย่างไร การส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมเป็นสิ่งที่ประชาชนในท้องถิ่นต้องการหรือไม่ เป็นต้น

นอกจากนี้ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดยะลา มาจากการขายส่งและขายปลีกสูงกว่าภาคใต้เล็กน้อย นั่นคือ ร้อยละ 12.87 และ 12.00 ตามลำดับ

ส่วนประเด็นด้านแรงงาน ในเบื้องต้นพบว่าจังหวัดยะลา มีกำลังแรงงานสูงกว่าภาคใต้และประเทศไทยเล็กน้อยที่ร้อยละ 70.45, 70.08 และ 68.09 ตามลำดับ โดยแรงงานในภาคการเกษตรมีอยู่ 152,571 คน ในขณะที่ค่าเฉลี่ยของภาคใต้ คือ 149,325 คน นอกจากนี้ ยะลา ยังมีอัตราการว่างงานที่ค่อนข้างต่ำ นั่นคือ ร้อยละ 0.66 ส่วนภาคใต้ ประเทศไทย และโลก มีอัตราการว่างงานร้อยละ 2.12, 0.95 และ 7.7 ตามลำดับ

ในกรณีประเด็นด้านจำนวนหนี้สิน คร่าวๆ เรือนในจังหวัดยะลา มีหนี้สินเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของภาคใต้และประเทศโดยตัวเลขอยู่ที่ 28,437.84, 163,969.11 และ 173,535.35 บาทตามลำดับ ซึ่งหากพิจารณาข้อมูลด้านรายได้ก็จะพบว่าคร่าวๆ เรือนในยะลา มีรายได้ค่อนข้างต่ำกว่าเช่นกัน จำนวนหนี้สินที่น้อยกว่าส่วนหนึ่งจึงอาจเป็นเพราะรายได้ที่น้อยกว่านั่นเอง อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ในภาพรวมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จะมีปัญหาเรื่องความไม่เท่าเทียมทางรายได้ แต่ค่าสัมประสิทธิ์จีนิของรายได้สะท้อนว่า จังหวัดยะลา มีปัญหาด้านนี้น้อยกว่าภาคใต้และประเทศไทย

นอกจากประเด็นที่สรุปในตารางด้านบน มีประเด็นอื่นที่น่าสนใจซึ่งยังไม่อาจสรุปได้ว่าเป็นจุดแข็งของจังหวัดยะลา ดังต่อไปนี้

- ปศุสัตว์: จังหวัดยะลามีจำนวนผลผลิตปศุสัตว์หลายชนิดสูงกว่าค่าเฉลี่ยของภาคใต้ เช่น ไก่ เป็ด โคเนื้อ และกระบือ ที่น่าสนใจคือจำนวนแพะและแกะที่ผลผลิตสูงกว่าภาคใต้และประเทศไทยอย่างมาก ตัวเลขในกรณีแรก คือ 71,191 ตัว 15,961 ตัว และ 8,480 ตัว ตามลำดับ ส่วนในกรณีหลัง คือ 4,126 ตัว 1,490 ตัว และ 593 ตัว ตามลำดับ นอกจากนี้ จำนวนครีวเรือนเกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์ยังสูงกว่าภาคใต้และประเทศ หากมีข้อมูลซึ่งสะท้อนผลิตภาพ เช่น ผลผลิตต่อไร่ และราคาปศุสัตว์แต่ละชนิดที่เกษตรกรชาวยะลาสามารถขายได้ ผู้วิจัยจะสามารถวิเคราะห์ถึงจุดแข็งได้ละเอียดกว่านี้
- การเงินและการธนาคาร: ถึงแม้จังหวัดยะลาจะมีอัตราส่วนสินเชื่อดอกเงินฝากสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (0.57 เปรียบเทียบกับ 0.14) แต่อัตราส่วนนี้ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของภาคใต้อยู่มากซึ่งอยู่ที่ 1.03 หากอัตราส่วนนี้สูงเกินไปสะท้อนว่าธนาคารอาจมีสภาพคล่องไม่เพียงพอ แต่หากต่ำเกินไปนั้นหมายความว่าธนาคารสร้างรายได้ได้ต่ำกว่าที่ควร
- การคลัง: จังหวัดยะลามีรายรับรวมของเทศบาลนครสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ทั้งรายรับจากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตและค่าปรับ ทรัพย์สิน สาธารณูปโภคและการพาณิชย์ เบ็ดเตล็ด และเงินอุดหนุน นอกจากนี้ รายรับรวมของเทศบาลตำบลก็สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศเช่นเดียวกัน หากมองทางฝั่งรายจ่าย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลเมือง และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นของยะลายังมีรายจ่ายรวมน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ

4.2 จุดที่ควรปรับปรุง

สำหรับจุดที่ควรปรับปรุงของจังหวัดยะลา ผู้วิจัยได้แยกออกเป็นสองส่วนคือ หนึ่ง หากประเด็นนั้นยะลามีค่าที่ด้อยกว่าทั้งภาคใต้ ประเทศไทย และโลก จะถือว่าเป็นประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไขโดยด่วน (มีเครื่องหมาย * ตรงดัชนีชี้วัด) สอง หากประเด็นนั้นยะลามีค่าด้อยกว่าภาคใต้ ประเทศไทย หรือโลก จะถือว่าเป็นประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไขแต่ยังไม่เร่งด่วน

ตารางที่ 8 แสดงจุดที่ควรปรับปรุงของจังหวัดยะลา

ประเด็น	ดัชนีชี้วัด	ยะลา	ภาคใต้	ประเทศไทย	โลก
ผลิตภัณฑ์มวลรวม	ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว (บาท)*	96,866.81	148,066.67	228,396.83	333,859.99

ประเด็น	ดัชนีชี้วัด	ยะลา	ภาคใต้	ประเทศ ไทย	โลก
	อัตราการเติบโตต่อหัวทางเศรษฐกิจ (ร้อยละ)	3.33	4.75	5.81	3.17
อัตราการขยายตัว ของแต่ละภาค	ภาคการเกษตร (ร้อยละ)*	-4.46	-3.80	-1.49	-
พืชหลักในพื้นที่	ข้าวนาปี ณ ความชื้น 15%: ผลผลิตต่อไร่ (กก.)*	446	454	453	-
	ปาล์มน้ำมัน: ผลผลิตต่อไร่ (กก.)*	1,866	3,039	2,901	-
	ยางพารา: ผลผลิตต่อไร่ (กก.)*	235	251	236	-
	เงาะ: ผลผลิตต่อไร่ (กก.)* (ข้อมูลปี 2559)	445	558	759	-
	ทุเรียน: ผลผลิตต่อไร่ (กก.)* (ข้อมูลปี 2559)	513	721	842	-
การท่องเที่ยว	อัตราการขยายตัวของรายได้ (ร้อย ละ)*	0.09	0.11	0.11	-
	ระยะเวลาพำนักรโดยเฉลี่ย (วัน)*	2.03	2.85	9.52	-
	อัตราการขยายตัวของผู้มาเยี่ยม เยือน (ร้อยละ)*	4.93	5.92	8.60	-
	อัตราการเข้าพักจากผู้เยี่ยมเยือน (ร้อยละ)*	50.03	61.77	70.58	-
แรงงาน	ร้อยละของแรงงานที่มีการศึกษา ระดับอุดมศึกษา*	8.32	16.00	22.47	-
	ร้อยละผู้อยู่ในระบบประกันสังคม ต่อกำลังแรงงาน*	10.90	17.34	32.06	-
ความยากจน	สัดส่วนคนจน (ร้อยละ)*	13.11	11.84	7.87	10 (ปี 2015)
รายได้และรายจ่าย ของครัวเรือน	รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน (บาท)*	18,018.00	26,913.00	26,946.43	-
	ร้อยละของครัวเรือนที่มีหนี้สินเพื่อ	49.27	44.82	40.78	-

ประเด็น	ดัชนีชี้วัด	ยะลา	ภาคใต้	ประเทศ ไทย	โลก
	การอุปโภคบริโภค*				
อัตราเงินเฟ้อ	อัตราเงินเฟ้อ (ร้อยละ)	1.3	1.00	0.66	2.18

จังหวัดยะลามีผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวค่อนข้างต่ำหากเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของภาคใต้ ประเทศไทย และโลก โดยอยู่ที่ 96,866.81 บาท 148,066.67 บาท 228,396.83 บาท และ 333,859.99 ตามลำดับ อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจต่ำที่ร้อยละ 3.33 ในขณะที่ภาคใต้ ประเทศไทย และโลก เศรษฐกิจเติบโตในอัตราร้อยละ 4.75, 5.81, และ 3.17 ตามลำดับ นอกจากนี้ จังหวัดยังมีอัตราเงินเฟ้อสูงกว่าภาคใต้และประเทศเล็กน้อย โดยข้อมูลในปี 2560 อยู่ที่ร้อยละ 1.3, 1.00, และ 0.66 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ทั้งหมดนี้ยังต่ำกว่าอัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยของโลกซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 2.18 เมื่ออัตราเงินเฟ้อต่ำและมีเสถียรภาพบุคคลจะสามารถถือเงินโดยไม่ต้องกังวลว่าอัตราเงินเฟ้อที่สูงจะทำให้อำนาจซื้อของพวกเขาลดลง คราวเรือนและผู้ประกอบการสามารถทำการตัดสินใจในระยะยาวเกี่ยวกับเรื่องการเงินได้อย่างมั่นใจ เช่น การยืมเงินและให้กู้เงิน การออมและการลงทุน นอกจากนี้ อัตราดอกเบี้ยระยะยาวจะค่อนข้างต่ำเมื่ออัตราเงินเฟ้อต่ำและมีเสถียรภาพ¹¹

ในทางเศรษฐศาสตร์ ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ และอัตราเงินเฟ้อต่างส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน สอดคล้องกับข้อมูลด้านรายได้และรายจ่ายของครัวเรือน ครัวเรือนในจังหวัดยะลามีรายได้เฉลี่ยเพียง 18,018 บาท ในขณะที่ครัวเรือนในภาคใต้และประเทศไทยมีรายได้เฉลี่ยสูงถึง 26,913 บาท และ 26,946 บาท ตามลำดับ นอกจากนี้ ร้อยละของครัวเรือนที่มีหนี้สินเพื่อการบริโภคยังสูงกว่าภาคและประเทศที่ร้อยละ 49.27, 44.82, และ 40.78 ตามลำดับ ทั้งหมดสะท้อนมาที่ปัญหาสำคัญ คือ ปัญหาความยากจน ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงและควรได้รับการแก้ไข สัดส่วนคนจนในจังหวัดยะลาสูงกว่าภาคใต้และประเทศไทย ยะลามีสัดส่วนคนจนร้อยละ 13.11 ภาคใต้ร้อยละ 11.84 และประเทศมีสัดส่วนคนจนเพียงร้อยละ 7.87

จากตารางสรุปจุดแข็ง จะเห็นว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดยะลามีมูลค่าส่วนใหญ่มากจากภาคเกษตรกรรมและการประมง แต่กลับมีอัตราการเติบโตที่ลดลงมากกว่าภาคใต้และประเทศไทย โดยตัวเลขอยู่ที่ร้อยละ -4.46, -3.80, และ -1.49 ตามลำดับ พืชหลักในพื้นที่ส่วนใหญ่มีผลผลิตต่อไร่ต่ำกว่าทั้ง

¹¹ อัตราเงินเฟ้อที่เหมาะสมอยู่ที่ประมาณร้อยละ 2 (https://www.federalreserve.gov/faqs/economy_14400.htm)

ค่าเฉลี่ยของภาคและประเทศ: ข้าวนาปี 446, 454, และ 453 กิโลกรัมต่อไร่ตามลำดับ ปาล์มน้ำมัน 1,866, 3,039, และ 2,901 กิโลกรัมต่อไร่ตามลำดับ ยางพารา 235, 251, และ 236 กิโลกรัมต่อไร่ตามลำดับ เงาะ 445, 558, และ 759 กิโลกรัมต่อไร่ตามลำดับ และทุเรียน 513, 721, และ 842 กิโลกรัมต่อไร่ตามลำดับ¹² เป็นที่น่าสังเกตว่าจังหวัดยะลามีพื้นที่สวนผลไม้ยืนต้นต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของภาคใต้แต่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ข้อมูลทั้งหมดชี้มาที่ประเด็นปัญหาด้านผลิตภาพ หากมียุทธศาสตร์การพัฒนาที่จะส่งเสริมพืชหลักเหล่านี้ จะต้องให้ความสำคัญกับเรื่องเทคโนโลยี ความรู้และทักษะของเกษตรกรเพื่อช่วยยกระดับปริมาณผลผลิต

สำหรับภาคการท่องเที่ยว จังหวัดยะลามีอัตราการขยายตัวของรายได้ต่ำกว่าภาคใต้และประเทศไทยที่ร้อยละ 0.09, 0.11, และ 0.11 ตามลำดับ อัตราการขยายตัวของผู้มาเยี่ยมเยือนต่ำกว่าเช่นกันที่ร้อยละ 4.93, 5.92, และ 8.60 ตามลำดับ ถึงแม้จะมีจำนวนผู้มาเยี่ยมเยือนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศก็ตาม นอกจากนี้ ระยะเวลาพำนักร้อยละก็น้อยกว่า คือ 2.03, 2.85, และ 9.52 วัน ตามลำดับ ประเด็นเหล่านี้อาจพัฒนาได้หากมีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ หาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ สร้างผลิตภัณฑ์ของดีประจำจังหวัด และสร้างกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวมีระยะเวลาการพำนักรื่นเริงขึ้น อย่างไรก็ตาม ประเด็นด้านเหตุการณ์รุนแรงและความปลอดภัยยังคงเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวและผู้มาเยี่ยมเยือน

ถึงแม้ยะลาจะมีกำลังแรงงานที่ค่อนข้างสูงและอัตราการว่างงานที่ต่ำ แต่ข้อมูลด้านการศึกษาของแรงงานและร้อยละผู้อยู่ในประกันสังคมกลับสะท้อนประเด็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไข แรงงานของจังหวัดยะลาที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษามีเพียงร้อยละ 8.32 ในขณะที่ข้อมูลเดียวกันนี้ของภาคใต้และประเทศไทยอยู่ที่ร้อยละ 16.00 และ 22.47 ตามลำดับ ปัญหาด้านการศึกษาอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่น่าไปสู่ปัญหาด้านผลิตภาพและปริมาณการผลิต นอกจากนี้ ร้อยละของผู้อยู่ในระบบประกันสังคมต่อกำลังแรงงานมีเพียง 10.90 ส่วนภาคใต้และประเทศอยู่ที่ 17.34 และ 32.06 ตามลำดับ อาจนำไปสู่ประเด็นแรงงานไม่ได้รับสวัสดิการและการดูแลจากรัฐอย่างทั่วถึง ส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของตัวแรงงานเองและครอบครัว

¹² สำหรับเงาะและทุเรียนมีข้อมูลในปี 2560 แต่เนื่องด้วยในปีนั้นเกิดปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่ซึ่งทำให้ระดับผลผลิตต่ำกว่าปกติ ผู้วิจัยจึงเลือกข้อมูลในปี 2559 มาทำการวิเคราะห์แทนเพื่อเป็นการ normalization

สรุปจากตารางแสดงจุดที่ควรปรับปรุงของจังหวัดยะลา ทุกประเด็นเป็นประเด็นเร่งด่วนที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข (ค่าดัชนีของจังหวัดยะลาต่ำกว่าทั้งภาคใต้ ประเทศไทย และโลก) ยกเว้น ประเด็นทางด้านอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจและอัตราเงินเฟ้อ

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทที่ห้าเป็นการสรุปเนื้อหาและประเด็นสำคัญตั้งแต่บทที่หนึ่งจนถึงบทที่สี่ นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางการศึกษาในโครงการระยะที่สอง

5.1 สรุป

นับแต่เริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509) จนกระทั่งปัจจุบันที่ใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) โครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยในภาพรวมได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก พร้อม ๆ กับผลผลิตมวลรวมของประเทศที่ได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการพึ่งพิงผลผลิตภาคเกษตร เป็นการพึ่งพิงผลผลิตภาคอุตสาหกรรม และผลผลิตภาคบริการตามลำดับ แต่การเปลี่ยนแปลงดังที่กล่าวมานั้นเกิดขึ้นในภาพรวม ไม่ได้เป็นไปเช่นเดียวกันในทุกภูมิภาคหรือพื้นที่ของประเทศไทย ความรู้ความเข้าใจในศักยภาพ โครงสร้างการผลิต และพลวัตของการเปลี่ยนแปลงในระดับพื้นที่จึงมีความสำคัญต่อการวางแผนปฏิรูปการพัฒนาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างยิ่ง

ด้วยเหตุผลนี้ การจัดทำฐานข้อมูลสถิติและรวบรวมข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจมหภาคจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากข้อมูลตัวแปรทางเศรษฐกิจเชิงพื้นที่ที่สามารถบ่งบอกปัญหาที่แท้จริงและแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อเป็นการวางรากฐานของนโยบายเพื่อการปฏิรูปและพัฒนาพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นได้อย่างตรงตามความต้องการ และสามารถแก้ไขปัญหาที่ประชาชนต้องเผชิญได้อย่างตรงจุด สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ทั้ง 6 ด้าน อันได้แก่ ด้านความมั่นคง การสร้างความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ สอดคล้องกับแผนพัฒนาในระดับพื้นที่เพื่อเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับสามจังหวัดชายแดนภาคใต้รวมทั้งจังหวัดยะลา สรุปได้ว่าพื้นที่ดังกล่าวมีปัญหาหลักเรื่องการเติบโตทางเศรษฐกิจ รายได้ ความยากจน และการว่างงาน โดยมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจและผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวที่ค่อนข้างต่ำกว่าภูมิภาคอื่น มีสัดส่วนคนจน ความไม่เท่าเทียมทางรายได้ และการว่างงานที่สูงกว่า ในทางเศรษฐศาสตร์ปัจจัยเหล่านี้ต่างส่งผลซึ่งกันและกัน

นอกจากประเด็นปัญหาของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และจังหวัดยะลาที่ค้นพบจากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเศรษฐกิจมหภาคที่สำคัญในส่วนอื่น ๆ ซึ่งครอบคลุมโครงสร้างเศรษฐกิจ ภาษีและการใช้จ่ายของภาครัฐ การเงินและการธนาคาร ระดับราคา รายได้และการบริโภคของครัวเรือนในปีล่าสุดคือ ปี 2560 แล้วนำข้อมูลเหล่านี้มาวิเคราะห์ถึงจุดแข็งและจุดที่ควรปรับปรุงของจังหวัดยะลา โดยเปรียบเทียบกับข้อมูลของภาคใต้ ประเทศไทย และโลก

ผลการศึกษาพบว่าจังหวัดยะลามีจุดแข็งในด้านสัดส่วนโครงสร้างการผลิตที่มีภาคเกษตรกรรมและการประมงสูงโดยเปรียบเทียบ มีผลผลิตภาพในพืชหลักอย่างข้าวนาปรัง ลองกอง และสัตว์น้ำจืดอย่างปลานิลและปลาดุก ภาคอุตสาหกรรมมีการขยายตัวมาก มีกำลังแรงงานค่อนข้างสูงและอัตราการว่างงานต่ำ ส่วนครัวเรือนมีจำนวนหนี้สินต่ำและจังหวัดยังมีปัญหาความไม่เท่าเทียมทางรายได้น้อยกว่าสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาคใต้ และประเทศไทย

ส่วนจุดที่ควรปรับปรุงเร่งด่วน คือ ผลผลิตถัณท์มวลรวมต่อหัวและอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจต่ำ ภาคการเกษตรซึ่งมีสัดส่วนสูงสุดในโครงสร้างการผลิตกลับมีอัตราการหดตัวที่สูง พืชหลักหลายชนิดมีผลผลิตต่ำ ภาคการท่องเที่ยวมีหลายประเด็นให้แก้ไขไม่ว่าจะเรื่องอัตราการขยายตัวของรายได้ ระยะเวลาพำนักรโดยเฉลี่ย อัตราการขยายตัวของผู้มาเยี่ยมเยือน และอัตราการเข้าพักของผู้มาเยี่ยมเยือนน้อย ร้อยละของแรงงานที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษาและร้อยละของผู้อยู่ในระบบประกันสังคมต่ำ นอกจากนี้ จังหวัดยะลายังมีสัดส่วนคนจนและร้อยละของครัวเรือนที่มีหนี้สินเพื่อการบริโภคสูง แต่กลับมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำ

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาจุดแข็งและจุดที่ควรปรับปรุงของจังหวัดยะลา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

- เนืองด้วยภาคเกษตรกรรมและการประมงเป็นภาคที่มีสัดส่วนสูงสุดในผลิตถัณท์มวลรวมของจังหวัด และบางพืชหลักกับปลาน้ำจืดมีผลผลิตภาพค่อนข้างสูง แต่ภาคเกษตรกรรมและการประมงกลับมีอัตราการหดตัวที่สูง ภาครัฐจึงควรส่งเสริมการผลิตสินค้าการเกษตรและการประมงอย่างต่อเนื่อง โดยอาจส่งเสริมความรู้ ทักษะ และเทคโนโลยีในการผลิตสำหรับพืชและสัตว์ที่ยังมีผลผลิตภาพต่ำแต่ทางจังหวัดมีแผนที่จะส่งเสริม เช่น ลองกองและทุเรียน

- ให้ความสำคัญกับการศึกษาและทรัพยากรในการเข้าถึงการศึกษาโดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา รวมถึงสวัสดิการขั้นพื้นฐานของแรงงานที่ไม่อยู่ในระบบประกันสังคมซึ่งมีสัดส่วนสูงมาก
- สร้างกิจกรรมและแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มระยะเวลาพำนักรและอัตราการเข้าพัก อันเป็นการเพิ่มแหล่งรายได้ของจังหวัดจากภาคการท่องเที่ยว ทั้งนี้จะต้องมีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยวในเรื่องความปลอดภัย
- หาแนวทางในการแก้ปัญหาความยากจนซึ่งสะท้อนจากการที่ครัวเรือนมีรายได้น้อยและมีหนี้สิน เพื่อการอุปโภคบริโภคสูง การลดปัญหาความยากจนซึ่งจะทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้นอาจเป็นช่องทางหนึ่งในการช่วยแก้ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่

สำหรับการศึกษาต่อไปในระยะที่สอง คณะผู้วิจัยจะนำผลการศึกษาในแต่ละโครงการย่อยอันประกอบไปด้วยโครงการที่ศึกษาข้อมูลทางด้านแรงงาน สาธารณสุข การค้า โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยว รวมทั้งโครงการนี้ เพื่อนำไปศึกษาวิเคราะห์ต่อถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของจังหวัดยะลา อันจะนำไปสู่เป้าหมายทั้งระยะสั้นและระยะยาว กลยุทธ์และยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด ตัวอย่างการกำหนดเป้าหมาย เช่น หากต้องการให้จังหวัดยะลา มีผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวสูงกว่าภาคใต้ภายใน พ.ศ. 2573 สูงกว่าโลกภายใน พ.ศ. 2583 และสูงกว่าประเทศไทยภายใน พ.ศ. 2588 จังหวัดจะต้องมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจแบบก้าวกระโดดอย่างน้อยร้อยละ 10 ต่อปีดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 9 แสดงตัวอย่างการกำหนดเป้าหมาย

ดัชนีชี้วัด	2568	2573	2578	2583	2588
เป้าหมายผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวของจังหวัดยะลา (บาท)	156,005	251,248	445,100	716,839	1,049,523
คาดการณ์ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวของเป้าหมาย (บาท)		ภาคใต้ 235,504		โลก 642,964	ประเทศไทย 937,255

หมายเหตุ ตัวเลขในตารางเป็นตัวเลขสมมติ

ทั้งนี้ ในการที่จะไปสู่เป้าหมายจะต้องมีการออกแบบนโยบายสนับสนุน เช่น นโยบายพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน นโยบายช่วยเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายของครัวเรือนเพื่อแก้ปัญหาความยากจน

นโยบายเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาและบริการสาธารณสุข เพิ่มทักษะแรงงาน เพื่อเพิ่มผลผลิตภาพ
การผลิต รวมทั้งการช่วยเหลือตลาดในการกระจายสินค้า และนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นต้น

รายการเอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ ยี่หวังเจริญ. (2557). การศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างรายได้และพฤติกรรมการบริโภคของมุสลิมไทย ปี พ.ศ. 2549-2556. รายงานวิจัยเสนอต่อแผนงานสร้างเสริมสุขภาวะมุสลิมไทย มูลนิธิสร้างสุขมุสลิมไทย.
- ดิลกะ ลัทธพิพัฒน์. (2553). ความเหลื่อมล้ำของโอกาสทางการศึกษากับแนวโน้มของค่าจ้างในประเทศไทย. การสัมมนาวิชาการประจำปี “การลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ” (*Reducing Inequality and Creating Economic Opportunity*) .
- แผนงานสร้างเสริมสุขภาวะมุสลิมไทย. (2557). รายงานปัญหาความยากจนในหมู่มุสลิมไทยและความสำคัญของระบบชะกาด. คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2553–2556.
- อเนกพล เกื้อมา, อุ่นเรือน เล็กน้อย, และ พิษญา สุรพลชัย. (2555). โครงการวิจัยเรื่องความยากจนและความไม่เท่าเทียมกันด้านรายได้ของประชาชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัตตานี ยะลา : นราธิวาส สตูล และสงขลา (ปีที่ 2). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อิสรา ศานติศาสน์ และ ศรัณย์ ศานติศาสน์. (2562). เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยเรื่องชะกาดและความยากจนของมุสลิมไทย. รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติเนื่องในโอกาสครบรอบปีที่ 53 แห่งการสถาปนาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Bellù, L. G. & Liberati, P. (2006). Inequality Analysis – The Gini Index. *Food and Agriculture Organization*, United Nations.
- Blomquist, N. (1981). A comparison of distributions of annual and lifetime income: Sweden around 1970. *Review of Income and Wealth*. 27 (3): 243–264.
- Deltas, G. (2003). The Small-Sample Bias of the Gini Coefficient: Results and Implications for Empirical Research. *The Review of Economics and Statistics*. 85 (1): 226–234.
- De Maio, F. G. (2007). Income inequality measures. *Journal of Epidemiology and Community Health*. 61 (10): 849–852.
- Domeij, D. & Flodén, M. (2010). Inequality Trends in Sweden 1978–2004. *Review of Economic Dynamics*. 13 (1): 179–208.

- Easterlin, R. A. (2004). The economics of happiness. *Daedalus*, 133(2), 26-33.
- Graham, C. (2005). The economics of happiness. *World economics*, 6(3), 41-55.
- Resosudarmo, B., Latiph A., Sarntisart, S., & Sarntisart, I. (2016). Development in Southeast Asia's Lagging Regions. *Managing Globalization in the Asian Century*. ISEAS-Yusof Ishak Institute Publishing, Singapore. 132-162.
- Sarntisart, I. (2005). Socio-economic silence in the three southern provinces of Thailand. *Journal of Public and Private Management*, Vol. 12 No. 2: 67-88.
- Schneider, F., Buehn, A. & Montenegro, C. E. (2010). New Estimates for the Shadow Economies all over the World. *International Economic Journal*. 24 (4): 443-461.

ภาคผนวก ก.

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
ภาพรวม (Gross Regional Product)						
ผลิตภัณฑ์มวลรวม (ล้านบาท) (1,2,4)	ภาคการเกษตร	13,848.27	21,690.16	16,703.51		1.สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
	เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	13,848.27	21,690.16	16,703.51		2.ธนาคารแห่งประเทศไทย
	ภาคนอกการเกษตร	29,521.16	76,251.55	183,971.29		3.World bank
	การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	229.56	2,490.13	5,036.66		4.สำนักงานสถิติแห่งชาติ
	อุตสาหกรรม	6,719.82	981.45	65,628.83		5. สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ
	การผลิต	3,855.44	11,420.00	54,503.91		6.สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
	ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	587.20	2,067.84	5,155.73		7.สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
	การจัดหาน้ำ การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิกูล	-	252.41	835.75		8. กรมจัดหางาน
	การก่อสร้าง	2,277.18	3,045.34	5,133.44		9.สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์
	การขายส่งและการขายปลีก	5,580.15	11,451.33	31,141.10		10. ส่วนระบบสถิติการค้า สำนักงานนโยบายการค้า สำนักงานเศรษฐกิจการค้า
	การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาค	3,603.87	5,019.08	11,915.97		11. สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดยะลา

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
	บังคับ					12. กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย
	การศึกษา	4,911.88	5,849.87	8,263.38		
	การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	761.48	6,941.13	11,421.56		
	ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	748.95	13,904.47	10,623.86		
	ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	68.30	625.97	4,645.90		
	กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	2,589.34	5,033.12	15,136.70		
	กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	1,481.16	2,954.25	4,899.08		
	กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค	37.40	178.95	3,571.96		
	กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	383.83	1,650.02	3,248.88		
	กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	1,779.12	2,448.42	4,244.34		
	ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	387.74	233.03	1,182.71		
	กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ	238.57	686.20	2,646.17		
	กิจกรรมการจ้างงานในครัวเรือนส่วนบุคคล			364.18		
	อื่นๆรวม	8,475.88	2,475.40	61,985.34		

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (ล้านบาท)	43,369.43	97,941.70	200,674.79	2,501,197,397 million (World total not average)	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว (บาท) (2,4)	ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว (บาท)	96,866.81	148,066.67	228,396.83	333,859.99	
อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (ร้อยละ) (2,4)	อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ	3.33	4.75	5.81	3.17	
สัดส่วนโครงสร้างการผลิต (percent of GDP)	เกษตรกรรมและการประมง	31.93	22.00	8.32	3.42	
	การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	0.53		2.51		
	อุตสาหกรรม	15.49	12.00	32.70	25.50	
	การขายส่งและการขายปลีก	12.87	12.00	15.52	65.04	
	การบริหารราชการ	8.31		5.94		
	การศึกษา	11.33	54.00	4.12		
	อื่นๆ	19.54		30.89	6.04	
	รวมภาคนอกการเกษตร	68.07	78.00	91.68		
อัตราการขยายตัวของแต่ละภาคแยกตามสาขาการผลิต (ร้อยละ)	ภาคการเกษตร	- 4.46	- 3.80	- 1.49		

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
	ภาคนอกเกษตร	2.09	2.20	0.14		
ด้านการเกษตร						
พื้นที่เพื่อการเกษตร	พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร (ไร่) (7)					
	นาข้าว	29,868.00	73,518.86	892,575.10	37.431 % of area	
	พืชไร่	-	749.21	399,143.25		
	สวนผลไม้ยืนต้น	1,218,334.00	1,400,320.93	479,638.01		
	สวนผักไม้ดอกไม้ประดับ	106.00	9,159.36	18,194.79		
	พื้นที่เพื่อการเกษตรอื่นๆ	37,377.00	69,678.79	148,808.82		
	เนื้อที่รวม	1,285,685.00	1,553,427.14	1,938,359.97		
พืชหลักในพื้นที่ (7)	1.ข้าวนาปี ณ ความชื้น 15 %					
	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	58,645,474.00	59,220,823.00	59,980,731.00		
	พื้นที่เก็บเกี่ยว(ไร่)	56,545,773.00	54,962,767.00	55,627,198.00		
	ผลผลิต(ตัน)	25,236,345.00	24,934,349.00	25,177,856.00		
	ผลผลิตต่อไร่(กก.)	446.00	454.00	453.00		
	มูลค่าผลผลิต(พันบาท)	299,782,542.2	296,195,131.7	299,087,751.42		

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
		6	7			
	2.ข้าวนาปรัง					
	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	330.00	18,432.93	135,799.30		
	พื้นที่เก็บเกี่ยว(ไร่)	330.00	18,369.00	135,107.12		
	ผลผลิต(ตัน)	188.00	9,730.64	85,985.00		
	ผลผลิตต่อไร่(กก.)	570.00	530.00	636.00		
	มูลค่าผลผลิต(พันบาท)	2,149.40	111,250.44	983,066.51		
	3.ปาล์มน้ำมัน					
	พื้นที่ยืนต้น(ไร่)	7,636.00	348,377.71	73,569.45		
	พื้นที่ให้ผล(ไร่)	6,481.00	306,409.07	64,701.95		
	ผลผลิต(ตัน)	12,095.00	931,234.93	187,691.70		
	ผลผลิตต่อไร่(กก.)	1,866.00	3,039.00	2,901.00		
	มูลค่าผลผลิต(พันบาท)	49,589.50	3,818,063.21	769,535.98		
	4.ยางพารา					
	พื้นที่ยืนต้น(ไร่)	1,249,743.00	985,621.93	296,781.53		

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
	พื้นที่ให้ผล(ไร่)	1,079,111.00	847,701.79	248,139.51		
	ผลผลิต(ตัน)	253,575.00	212,828.21	58,481.83		
	ผลผลิตต่อไร่(กก.)	235.00	251.00	236.00		
	มูลค่าผลผลิต(พันบาท)	14,152,020.75	11,877,942.64	3,263,871.00		
	5. เงาะ					
	พื้นที่ยืนต้น(ไร่)	3,302.00	8,601.57	3,453.01		
	พื้นที่ให้ผล(ไร่)	3,279.00	7,088.07	3,045.10		
	ผลผลิต(ตัน)	326.00	2,544.50	3,171.60		
	ผลผลิตต่อไร่(กก.)	99.00	359.00	1,042.00		
	มูลค่าผลผลิต(พันบาท)	8,277.14	64,604.86	80,526.86		
	6. ลองกอง					
พื้นที่ยืนต้น(ไร่)	34,453.00	16,269.29	4,073.77			
พื้นที่ให้ผล(ไร่)	33,388.00	15,558.57	3,854.92			
ผลผลิต(ตัน)	599.00	704.29	634.82			
ผลผลิตต่อไร่(กก.)	18.00	45.00	165.00			

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
	มูลค่าผลผลิต(พันบาท)	21,839.54	25,678.26	23,145.47		
	7. ทุเรียน					
	พื้นที่ยืนต้น(ไร่)	61,087.00	32,375.86	10,859.61		
	พื้นที่ให้ผล(ไร่)	47,526.00	24,282.29	8,352.44		
	ผลผลิต(ตัน)	13,684.00	14,292.29	8,611.99		
	ผลผลิตต่อไร่(กก.)	288.00	589.00	1,031.00		
	มูลค่าผลผลิต(พันบาท)	982,648.04	1,026,329.04	618,426.79		
ปศุสัตว์ (5)	1.ไก่					
	จำนวนผลผลิต (ตัว)	845,003.00	608,241.29	5,584,148.81		
	มูลค่าผลผลิต(บาท)	47,252,567.76	1,781,180,671.92	24,044,451,291.36		
	2.เป็ด					
	จำนวนผลผลิต (ตัว)	296,542.00	120,230.71	341,390.83		
	มูลค่าผลผลิต(บาท)	50,923,674.95	20,646,619.41	58,625,340.48		
	3.โคเนื้อ					

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
	จำนวนผลผลิต (ตัว)	49,316.00	22,535.71	63,327.64		
	มูลค่าผลผลิต(บาท)	1,662,688,940.00	24,911,946,070.00	164,402,027,020.00		
4. โคนม						
	จำนวนผลผลิต (ตัว)	50.00	8.86	7,588.66		
	มูลค่าผลผลิต(บาท)	371,290.92	59,017,612.29	601,417,173.84		
5. สุกร						
	จำนวนผลผลิต (ตัว)	6,292.00	9,535.71	132,360.83		
	มูลค่าผลผลิต(บาท)	24,589,136.00	37,265,571.43	517,266,128.21		
6. กระบือ						
	จำนวนผลผลิต (ตัว)	1,438.00	809.07	13,375.64		
	มูลค่าผลผลิต(บาท)	37,536,114.00	21,119,191.50	349,144,236.00		
7. แพะ						
	จำนวนผลผลิต (ตัว)	71,191.00	15,960.86	8,480.05		
	มูลค่าผลผลิต(บาท)	398,883,173.00	107,314,419.09	57,016,477.28		

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
	8.แกะ					
	จำนวนผลผลิต (ตัว)	4,126.00	1,490.36	592.57		
	มูลค่าผลผลิต(บาท)					
สัตว์น้ำจืด (7) ข้อมูลปี 2559	1. ปลานิล					
	เนื้อที่เพาะเลี้ยง (ไร่)	276.00	1,745.64	5,382.78		
	ผลผลิต (ตัน)	363.00	976.36	2,315.13		
	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	1,313.00	559.00	430.00		
	มูลค่าผลผลิต (บาท)	18,150,000.00	48,817,857.14	115,756,493.51		
	2. ปลาดุก					
	เนื้อที่เพาะเลี้ยง (ไร่)	307.00	1,386.36	1,239.73		
	ผลผลิต (ตัน)	746.00	1,901.86	1,387.79		
	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	2,430.00	1,372.00	1,119.00		
	มูลค่าผลผลิต (บาท)	41,030,000.00	104,602,142.86	76,328,571.43		
ราคามูลภัณฑ์ภาคเกษตร	1.ข้าวนาปี(ราคาข้าวเปลือกเจ้าหอมมะลิ105) (ราคา/ตัน)	11,879.00	11,879.00	11,879.00		

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
	2.ข้าวนาปรัง(ราคา/ตัน)	11,433.00	11,433.00	11,433.00		
	3.ปาล์มน้ำมัน(ราคา/กิโลกรัม)	4.10	4.10	4.10		
	4.ยางพารา(แผ่นดิบชั้น3)	55.81	55.81	55.81		
	5. เงาะ(ราคา/กิโลกรัม)	25.39	25.39	25.39		
	6. ลองกอง(ราคา/กิโลกรัม)	36.46	36.46	36.46		
	7.ทุเรียน(ราคา/กิโลกรัม) (ราคาเฉลี่ยต่อปี)	71.81	71.81	71.81		
ราคาผลผลิตทางปศุสัตว์	1.ไก่(รุ่นพันธุ์เนื้อ)ตัวละประมาณ1.5-2 กิโลกรัม	55.92	55.92	55.92		
	2.สุกร(ราคา/กิโลกรัม)ตัวละประมาณ 100กก.	59.01	59.01	59.01		
	3.โคเนื้อขนาดกลาง(ราคา/ตัว)	33,722.37	33,722.37	33,722.37		
กลุ่ม/เครือข่ายเกษตรกร	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร(ครัวเรือน) (1และ2)	57,994.00	79,536.21	91,041.44		
	จำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์ต่างๆ (ครัวเรือน)(5)	40,188.00	12,582.93	36,497.62		
	จำนวนกลุ่มวิสาหกิจชุมชน/เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน(แห่ง)(1)	37.00	102.64	153.55		
ด้านบริการ						

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
การท่องเที่ยว (6)	จำนวนรายได้จากการท่องเที่ยว(ล้านบาท)	996.16	55,791.35	23,780.58		
	อัตราการขยายตัวของรายได้	0.09	0.11	0.11		
	จำนวนผู้เยี่ยมเยือน(คน)	657,317.00	3,608,959.52	462,233.48		
	ระยะเวลาพำนักโดยเฉลี่ย (วัน)	2.03	2.85	9.52		
	อัตราการขยายตัวของผู้มาเยี่ยมเยือน (ร้อยละ)	4.93	5.92	8.60		
	สถานประกอบการที่พักแรม					
	จำนวนห้อง	3,153.00	15,061.79	9,650.74		
	อัตราการเข้าพักจากผู้เยี่ยมเยือน(ร้อยละ)	50.03	61.77	70.58		
	จำนวนผู้ที่มาเข้าพัก(คน)	614,242.00	2,589,151.29	2,071,163.18		
ด้านอุตสาหกรรม						
อุตสาหกรรม	มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม (พันล้านบาท)	3,855.44	11,420.00	54,503.91	1222100000000 0000 (World total not average)	
	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม (ร้อยละ)	10.51	10.02	5.64	15.586	
	จำนวนโรงงาน (โรงงาน)	6.00	30.86	52.95		

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
	จำนวนเงินลงทุน (ล้านบาท)	578.32	1,659.35	4,184.34		
	จำนวนคนงาน(ชาย/หญิง)รวม (คน)	99.00	696.57	1,450.52		
	•ชาย	72.00	475.36	837.32		
	•หญิง	27.00	221.21	613.19		
โครงการที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุน		18.00	6.21	18.91		
การค้า						
ค้าส่งค้าปลีกและการค้าระหว่างประเทศ (2)	การค้าระหว่างประเทศ					
	ดัชนีค้าส่ง (2545=100)			200.92		
	ยอดขายสินค้าไม่คงทน			220.27		
	4620 การขายส่งวัตถุดิบทางการเกษตรและสัตว์มีชีวิต			184.49		
	4631 การขายส่งอาหาร			226.55		
	4632 การขายส่งเครื่องดื่มและยาสูบ			237.17		
	4644 การขายส่งสินค้าทางเภสัชกรรมและทางการแพทย์ เครื่องหอมและเครื่องประติณโณม			199.61		

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
	ยอดขายสินค้าคงทน			278.88		
	4641 การขายส่งสินค้าสิ่งทอ เสื้อผ้า และรองเท้า			161.83		
	4642 การขายส่งเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ชนิดใช้ในครัวเรือน			137.04		
	4643 การขายส่งสินค้าวัฒนธรรม และนันทนาการ			58.45		
	4649 การขายส่งของใช้ในครัวเรือน อื่นๆ			801.87		
	4651 การขายส่งคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ต่อพ่วง และซอฟต์แวร์			n.a.		
	ยอดขายสินค้าชั้นกลาง			183.57		
	4652 การขายส่งอุปกรณ์และชิ้นส่วนทางอิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม			n.a.		
	4653 การขายส่งเครื่องจักร อุปกรณ์ และเครื่องใช้ทางการเกษตร			n.a.		
	4659 การขายส่งเครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ			143.66		
	4661 การขายส่งเชื้อเพลิงแข็ง เชื้อเพลิงเหลว และเชื้อเพลิงก๊าซ รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง			121.74		
	4662 การขายส่งโลหะและสินแร่			261.51		

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
	โลหะ					
	4663 การขายส่งวัสดุก่อสร้าง เครื่องโลหะ เครื่องอุปกรณ์และวัสดุ สำหรับระบบท่อและระบบทำความร้อน			201.10		
	4669 การขายส่งของเสียและเศษ วัสดุ และผลิตภัณฑ์อื่นๆ ซึ่งมีได้จัด ประเภทไว้ในที่อื่น			232.67		
	อื่นๆ			149.01		
	4610 การขายส่งโดยได้รับ ค่าตอบแทนหรือตามสัญญาจ้าง			85.49		
	4690 การขายส่งสินค้าทั่วไป			177.54		
	ดัชนีค่าปลีก (2545=100)			228.62		
	สินค้าไม่คงทน			304.08		
	4721 ร้านขายปลีกอาหาร			366.90		
	4722 ร้านขายปลีกเครื่องดื่ม			133.79		
	4723 ร้านขายปลีกผลิตภัณฑ์ยาสูบ			770.00		
	4772 ร้านขายปลีกสินค้าทางเภสัช กรรมและเวชภัณฑ์ เครื่องหอม และ เครื่องประติณโหม			366.39		

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
	4781 การขายปลีกอาหาร เครื่องดื่ม และผลิตภัณฑ์ยาสูบ บนแผงลอยและตลาด			n.a.		
	สินค้าคงทน			169.61		
	4741 ร้านขายปลีกคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ต่อพ่วง ซอฟต์แวร์ และอุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคม			n.a.		
	4742 ร้านขายปลีกอุปกรณ์ภาพและเสียง			144.93		
	4751 ร้านขายปลีกสิ่งทอ			93.31		
	4752 ร้านขายปลีกเครื่องโลหะ สี และกระจก			150.52		
	4753 ร้านขายปลีกพรม สิ่งปูพื้น วัสดุปูผนังและปูพื้น			119.16		
	4759 ร้านขายปลีกเครื่องใช้ไฟฟ้า เฟอร์นิเจอร์ อุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับให้แสงสว่าง และของใช้อื่นๆในครัวเรือน			204.78		
	4761 ร้านขายปลีกหนังสือ หนังสือพิมพ์ และเครื่องเขียน			169.28		
	4762 ร้านขายปลีกสื่อบันทึกเสียงและภาพ			n.a.		
	4763 ร้านขายปลีกเครื่องกีฬา			n.a.		

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
	4764 ร้านขายปลีกเกมและของเล่น			n.a.		
	4769 ร้านขายปลีกสินค้าอื่นๆ ด้านวัฒนธรรมและนันทนาการ			155.18		
	4771 ร้านขายปลีกเสื้อผ้า รองเท้า และเครื่องหนัง			174.56		
	4774 ร้านขายปลีกสินค้าใช้แล้ว			312.80		
	4782 การขายปลีกสิ่งทอ เสื้อผ้า รองเท้า และเครื่องหนัง บนแผงลอยและตลาด			n.a.		
	ยอดขายห้างสรรพสินค้าและร้านค้าทั่วไป			303.99		
	4711 ร้านขายปลีกอาหาร เครื่องดื่ม หรือยาสูบ เป็นสินค้าหลัก			359.74		
	4719 ร้านขายปลีกสินค้าทั่วไปอื่นๆ			162.80		
	ยอดขายรถยนต์ ซ่อมแซมรถยนต์ และน้ำมันเชื้อเพลิง			243.28		
	4510 การขายยานยนต์			352.84		
	4520 การบำรุงรักษาและการซ่อมยานยนต์			216.09		
	4530 การขายชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมของยานยนต์			182.30		

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
	4540 การขาย การบำรุงรักษา และการซ่อมจักรยานยนต์ ชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมที่เกี่ยวข้อง			184.16		
	4730 ร้านขายปลีกเชื้อเพลิงยานยนต์			193.07		
	อื่นๆ			210.72		
	4773 ร้านขายปลีกสินค้าใหม่อื่นๆ			198.63		
	4789 การขายปลีกสินค้าอื่นๆ บนแผงลอยและตลาด			55,170.42		
	4791 การขายปลีกโดยการรับส่งสินค้าทางไปรษณีย์ โทรทัศน์ วิทยุ โทรศัพท์ และทางอินเทอร์เน็ต			6,375.81		
	4799 การขายปลีกโดยไม่มีร้านด้วยวิธีอื่นๆ			440.71		
ด้านแรงงาน						
แรงงาน (2,4)	จำนวนประชากรวัยแรงงาน (คน) (1)	330,318.00	525,087.14	726,717.79		
	ร้อยละ	62.62	78.21	84.54		
	กำลังแรงงาน (คน) (1)	232,711.74	367,992.86	494,802.73	3,421,661.96	
	ร้อยละ	70.45	70.08	68.09		
	•ชาย	128,130.01	204,928.57	270,767.53	2,056,761.00	

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
	•หญิง	104,581.73	163,064.29	226,201.30	1,364,900.96	
	สัดส่วนแรงงานในแต่ละภาคการผลิต (คน)					
	•ภาคการเกษตร	152,571.15	149,325.00	153,029.48	28.409 % of total employment	
	•ภาคนอกการเกษตร	78,600.98	199,668.57	333,441.30	71.591% of total employment	
	ระดับการศึกษาของแรงงาน (คน)					
	•ผู้มีงานทำรวมทั้งหมด (ข้อมูลที่มีตรงกัน คือ ปี 2562) (คน)	334,777.75	531,183.59	480,485.58		
	1.ไม่มีการศึกษา	27,143.44	26,523.08	12,629.74		
	2.ต่ำกว่าประถมศึกษา	35,930.10	100,701.20	81,619.09		
	3.ประถมศึกษา	81,831.44	127,154.02	107,516.10		
	4.มัธยมศึกษาตอนต้น	71,513.95	98,390.75	82,491.04		
	5.มัธยมศึกษาตอนปลาย	85,802.60	6,408.58	83,715.06		
	5.1.สายสามัญ	83,296.56	72,884.62	65,368.96		
	5.2.สายอาชีวศึกษา	2,506.04	16,790.62	18,264.55		

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
	5.3.สายวิชาการศึกษา	-	44.86	81.56		
	6.อุดมศึกษา	27,852.14	6,069.59	107,984.42		
	6.1.สายวิชาการ	11,875.05	48,889.38	68,625.32		
	6.2.สายวิชาชีพ	7,654.12	23,920.16	29,493.77		
	6.3.สายวิชาการศึกษา	8,322.97	12,164.76	9,865.32		
	ร้อยละของแรงงานที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา	8.32	16.00	22.47		
	7.การศึกษาอื่น ๆ	4,704.10	812.22	2,442.08		
	8.ไม่ทราบ	-	2,907.92	2,088.05		
	อัตราการว่างงาน(ร้อยละ)(1)	0.66	2.12	0.95	7.7	
	อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (บาท)	300.00	300.00	305.75		
	อัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้าง (ร้อยละ)	-	-	-		
	ดัชนีผลิตภาพแรงงานต่อชั่วโมงทำงาน (ร้อยละ) (3)			123.43		
	ร้อยละผู้อยู่ในระบบประกันสังคมต่อกำลังแรงงาน	10.90	17.34	32.06		
	จำนวนแรงงานไทยจากสามจังหวัดชายแดนใต้ในประเทศมาเลเซีย					

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
	จำนวนแรงงานต่างชาติ (8)	2,063.00	26,742.93	26,789.70		
ด้านความยากจน						
ความยากจน (1)	เส้นความยากจน(ด้านรายจ่าย) (บาท/คน/เดือน)	2,791.00	2,768.00	2,686.00		
	สัดส่วนคนจน (ร้อยละ)	13.11	11.84	7.87	10 (ปี 2015)	
	จำนวนคนจน (พันคน)	58.70	78.30	69.15		
	จำนวนครัวเรือนทั้งหมด (ครัวเรือน) (1)	122.01	195.03	277.76		
	จำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน(บาท)	28,437.84	163,969.11	173,535.35		
ความไม่เท่าเทียมทางรายได้	สัมประสิทธิ์จีนิของรายได้ (index of 100%)	36.01	44.50	45.28		
รายได้,รายจ่ายและหนี้สินของครัวเรือน						
รายได้และรายจ่ายของครัวเรือน (4)	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน/ครัวเรือน(บาท)	18,018.21	26,913.09	26,946.43		
	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน (บาท)	15,483.63	20,660.00	21,436.50		
หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน (บาท) (4)	หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม					
	•หนี้สินทั้งสิ้น (บาท)	28,437.84	163,969.11	173,535.35		
	•เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	14,012.64	73,490.95	70,765.53		

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
	•เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	4,994.31	22,333.54	17,899.34		
	•เพื่อใช้ทำการเกษตร	683.53	17,046.64	30,466.69		
	•เพื่อใช้ในการศึกษา	3,754.29	3,346.15	3,223.00		
	•เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	4,993.07	46,856.82	49,806.12		
	•อื่นๆ	-	895.01	1,374.68		
	ร้อยละของครัวเรือนที่มีหนี้สินเพื่อการอุปโภคบริโภค	49.27	44.82	40.78		
การคลัง						
รายรับจำแนกตามประเภท (บาท)	รายรับรวมองค์การบริหารส่วนจังหวัด (บาท)	389,280,130.00		965,183,008.75		
ข้อมูลยะลาได้มาจาก (11) ข้อมูลประเทศได้มาจาก (10)	ภาษีอากร	5,485,909.63		57,712,774.76		
	ค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตและค่าปรับ	1,222,748.43		4,444,492.29		
	ทรัพย์สิน	5,780,373.66		13,590,937.83		
	สาธารณูปโภค และการพาณิชย์	-		2,289,587.05		
	เบ็ดเตล็ด	-		5,160,132.73		
	เงินอุดหนุน	134,422,226.40		868,910,529.79		

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
	อื่น ๆ	242,368,871.8 6		13,074,554.30		
	รายรับรวมเทศบาลนคร (บาท)	955,584,133.0 4		442,382,636.84		
	ภาษีอากร	516,006,128.5 4		56,979,378.24		
	ค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตและค่าปรับ	27,286,714.67		14,162,489.78		
	ทรัพย์สิน	16,277,481.08		11,110,136.03		
	สาธารณูปโภค และการพาณิชย์	5,960,699.59		2,278,115.91		
	เบ็ดเตล็ด	3,504,151.16		2,523,104.43		
	เงินอุดหนุน	385,881,658.0 0		353,211,769.95		
	อื่น ๆ	667,300.00		2,117,642.50		
	รายรับรวมเทศบาลเมือง (บาท)	536,935,343.9 9		683,091,894.80		
	ภาษีอากร	18,934,433.15		54,597,999.95		
	ค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตและค่าปรับ	2,145,128.24		17,455,240.48		
	ทรัพย์สิน	7,228,585.93		14,924,358.08		
	สาธารณูปโภค และการพาณิชย์	1,463,895.33		4,916,960.00		

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
รายจ่ายจำแนกตามประเภท	เบ็ดเตล็ด	519,193.29		4,502,392.69		
	เงินอุดหนุน	213,707,432.00		575,941,644.01		
	อื่น ๆ	292,936,676.00		10,753,299.60		
	รวม	517,101,528.8		428,549,090.63		
	ภาษีอากร	21,867,427.89		26,587,375.98		
	ค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตและค่าปรับ	3,211,632.92		6,511,126.15		
	ทรัพย์สิน	3,102,941.14		5,829,500.87		
	สาธารณูปโภค และการพาณิชย์	1,893,007.00		1,745,645.32		
	เบ็ดเตล็ด	561,922.48		2,588,731.31		
	เงินอุดหนุน	271,712,604.2		379,953,347.81		
	อื่น ๆ	214,751,993.1		5,333,363.19		
	รวม	332,335,909.8		922,832,810.58		
	งบกลาง	7,502,508.47		42,269,557.21		

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
	งบบุคลากร	69,087,481.47		306,754,145.82		
	งบดำเนินงาน	92,052,096.90		137,772,357.58		
	งบลงทุน	156,323,123.00		193,321,826.27		
	งบอุดหนุน	0		39,239,350.56		
	งบรายจ่ายอื่น	7,340,700.00		203,475,573.15		
	งบรายจ่ายรวม เทศบาลนคร (บาท)	30,000.00		364,935,682.97		
	งบกลาง	872,729,546.78		44,349,658.43		
	งบบุคลากร	123,535,468.74		173,145,834.95		
	งบดำเนินงาน	330,836,939.69		61,565,884.94		
	งบลงทุน	294,658,729.14		36,080,167.03		
	งบอุดหนุน	67,916,223.50		10,130,817.81		
	งบรายจ่ายอื่น	55,782,185.71		39,663,319.81		
	งบรายจ่ายรวม เทศบาลเมือง (บาท)	-		617,364,302.81		
	งบกลาง	446,010,996.24		78,756,859.89		
		81,750,819.71				

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
	งบบุคลากร	163,626,089.6 3		282,932,631.84		
	งบดำเนินงาน	135,275,228.1 3		128,430,362.10		
	งบลงทุน	52,198,537.31		55,752,859.77		
	งบอุดหนุน	13,160,321.46		17,405,096.29		
	งบรายจ่ายอื่น	-		54,086,492.92		
	รายจ่ายรวม เทศบาลตำบล (บาท)	481,160,002.5 9		420,042,858.67		
	งบกลาง	86,287,714.12		77,011,547.76		
	งบบุคลากร	161,722,031.9 7		165,944,643.69		
	งบดำเนินงาน	118,423,849.8 7		67,162,155.04		
	งบลงทุน	81,049,399.15		49,121,645.42		
	งบอุดหนุน	33,639,007.48		18,471,777.91		
	งบรายจ่ายอื่น	38,000.00		42,331,088.85		
	รายรับรวมขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น (บาท)	2,398,901,135 .92		2,519,206,631.0 2		

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
	รายจ่ายรวมขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น (บาท)	2,132,236,455.45		2,325,175,655.02		
การเงินและการธนาคาร						
การเงินและการธนาคาร	เงินรับฝาก	27.50	48.15	151,913.42		
	เงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์	15.64	49.49	21,853.88		
	อัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินฝาก	0.57	1.03	0.14		
	ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อในประเทศของธนาคารพาณิชย์แยกตามประเภทธุรกิจ (ล้านบาท)	15,639.00	34,936.36	122,167.58		
ด้านราคา						
ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปและอัตราเงินเฟ้อจำแนกตามหมวดสินค้า (9)	ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปและอัตราเงินเฟ้อ จำแนกตามหมวดสินค้า					
	ดัชนีรวม	100.90	101.19	100.75		
	หมวดอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์	102.00	102.17	101.51		
	หมวดเครื่องนุ่งห่มและรองเท้า	100.00	100.81	100.54		
	หมวดเคหสถาน	98.10	98.96	98.53		

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
	หมวดการตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล	100.90	101.36	100.98		
	หมวดพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสาร	101.10	100.70	101.06		
	หมวดการบันเทิง การอ่าน การศึกษา และการศาสนา	100.60	101.57	101.02		
	หมวดยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์	126.00	118.23	113.55		
	หมวดอื่น ๆ ไม่ใช่อาหาร และเครื่องดื่ม	100.10	100.57	100.33		
	กลุ่มอาหารสดและพลังงาน	101.40	100.85	99.91		
ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน และอัตราเงินเฟ้อ	ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน	100.80	101.32	101.05		
	อัตราเงินเฟ้อ(%)	1.30	1.00	0.66	2.18	
	กองทุนต่างๆและสิทธิประโยชน์ในพื้นที่					
กองทุนต่างๆและสิทธิประโยชน์ในพื้นที่	กองทุนประกันสังคม					
	จำนวนสถานประกอบการ	1,454.00	3,335.57	5,777.51		
	จำนวนผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม ตามมาตรา 33	22,606.00	55,547.71	140,786.74		
	จำนวนผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม ตามมาตรา 39	2,754.00	8,275.07	17,838.90		

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
	รวมผู้อยู่ในประกันสังคม	25,360.00	63,822.79	158,625.64		
	กรณีเจ็บป่วย (ราย)	68,408.00	171,959.86	498,524.13		
	กรณีทุพพลภาพ (ราย)	4.00	7.71	22.52		
	กรณีตาย (ราย)	84.00	141.29	344.70		
	กรณีคลอดบุตร (ราย)	1,836.00	2,486.93	3,856.94		
	กรณีชราภาพ (ราย)	1,220.00	2,511.36	5,764.61		
	บำเหน็จ	858.00	1,888.43	4,233.30		
	บำนาญ	362.00	622.93	1,531.31		
	กรณีสงเคราะห์บุตร (ราย)	8,274.00	11,010.64	17,341.83		
	ว่างงาน (ราย)	385.00	1,013.50	1,821.73		
	ผู้ประกันตน มาตรา 40	16,411.00	24,481.64	31,596.45		
	กองทุนอื่น ๆ					
ดัชนีชี้วัดทางเศรษฐกิจ						
ดัชนีชี้วัดทางเศรษฐกิจ	ดัชนีราคาผู้ผลิต(รวม)			102.10		
	อัตราเงินเฟ้อ (%)	1.30	1.00	0.66	2.18	

ข้อมูล	เนื้อหาของข้อมูล	ข้อมูลปี พ.ศ. 2560 (2017)				หน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล
		ยะลา	ภาคใต้ (ค่าเฉลี่ย 14 จังหวัด)	ประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 77 จังหวัด)	โลก	
	ดัชนีสัมประสิทธิ์จีนิ (%)	36.01	44.50	45.28		
	อัตราการว่างงาน	0.66	2.12	0.95	7.7	

